

De'en Bzejni'i Jesocristən' San Juannə' Nič Bzoje'en Par Chio'o

*Diozən' bene' par nič Jesocristən' bzejni'ine' San
Juannə' de'e quinga*

¹ Nada' Juan naca' beṇə' güen xšin Jesocristən'. Diozən' blo'ine' Jesocristən' de'e quinga de'en bzejni'ine' nada' par gwlo'ida'an yeziquə'əchlə beṇə' chso'elaogüe'ene'. Bsele'e angl che'enə' par bzejni'ine' nada' de'e quinga par nič əṇezecho de'e ca' gaquə lgüegwzə.

² Na' bacho'a dižə' che yoguə'əlöl de'e quinga de'en blo'ine' nada', na' yoguə'əlöl de'en bzene Diozən' nada' na' de'en bzejni'i Jesocristən' nada'.

³ Mbalaz ṇitə' beṇə' ca' yoso'olabe' de'e nga chzoja' nga de'en bzene Diozən' nada'. Na' mbalaz ṇitə' beṇə' ca' əse'ene len catə' beṇə' yoblə yoso'olabe'en. Mbalaz ṇite'e šə yoso'ozenague'en, chedə' bazon gaquə de'e ca' blo'ine' nada'.

*Juannə' chzoje' beṇə' ca' chso'elao' Jesocristən'
yež ca' gažə*

⁴ Nada' Juan chzoja' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole Jesocristən' Asian', le'e ṇitə'əle yež ca' gažə. Diozən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yičjla'ažda'olen', Dioz ben' bazoczə catə'ən bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'ən yeyož yedon. Na' Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə Spirit

zon lao Diozən' gan' chi'e chnabi'e na' sošgan gaquəlenən le'e na' gonən ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'.

⁵ Na' leczə Jesocristən' sošgue' gaquəlene' le'e na' gone' ca so cuezle binlo len xbab de'en yo'o lo'o yichjla'ažda'olen'. Jesocristən' be'e dižə' che Diozən' na' xtiže'enə' naquən de'e li. Len' naque' beṇə' nech bebane' ladjo beṇə' guat ca' par chnabi'e. Jesocristən' chnabi'e notə'atezə beṇə' chəsə'anabia' yežlyo nga. Chaque Jesocristən' checho na' babnitlaogüe' xtolə' chio'o chonlilažə'əchone' ca de'en blalj xchene'enə' catə'an bnežjw cuine' gwso'ote'ene'.

⁶ Gwleje' chio'o par nich nabi'acho txen len le' ca no rei na' par nich sotezə socho güe'ela'ocho Xe' Diozən' can' gwnitə'atezə gwnitə' bxož che beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'. Jesocristən' chnabi'e zejlicane. Ledoye'ela'oche' na'a na' zejlicane. Can' gonšgaczcho.

⁷ Le'e gon xbab, la' Jesocristən' yetje' to lo'o bejw. Na' yoguə'əlol beṇə' yesə'əle'ine' le', lente beṇə' ca' gwso'ot le', na' beṇə' ca' ža' doxen yežlyon' yesə'əbežyaše'e de'en cui gwso'onlilaže'ene'. Can' na Diozən', na' ca'aczən' gaquə.

⁸ “Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nich te chei.” Can' na Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xenṇə', ben' bazoczə catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

Juannə' ble'idaogüe'ene' Cristən' len yelə' chey che'eni' che'ena'

9 Nada' Juan naca' beṇə' bišə'əle cḥedə' naccho txen cho'ela'ocho Cristən' na' txennə' choso'ochi' choso'osaquə' beṇə' chio'o. Txennə' chnabia' Diozən' chio'o na' txen chgo'o chḥejlažə'əcho len yoguə' de'en chac cḥecho cḥedə' ngodə'əcho txen len Jesocristən'. Zoa' isla nga de'en ne' Patmos la' naca' pres por ni cḥe de'en bagwdixjui'a xtižə' Diozən' na' babi'a dižə' cḥe Jesocristən'. De'e na'anə' baboso'osele'e nada' nga.

10 Na' to ža dmigw Spirit cḥe Diozən' benən par niḥ ble'idaogüe'eda' to de'en ble'idaogüe'eda'. Na' benda' gwṇe to beṇə' coža'anə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet.

11 Na' gože' nada': —Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niḥ te cḥei. Bzoj dižə' cḥe de'e quinga le'idaogüe'edo'onə' to le'e libr na' selo'o librən' lao beṇə' ca' chesə'adopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Asia, beṇə' ža' Efeson' na' Esmirna, na' Pergamo, na' Tiatira, na' Sardis na' Filadelfia na' Laodisea.

12 Na' gwyeḥja' bgüia' non' cho'elen nada' dižə' na' ble'ida' gažə candeler de or.

13 Na' gwchol candeler ca' gažə ble'ida' Xi'in Diozən' ca to beṇəch. Na' nyaze' to lachə' tonə de'e bžinte yen ni'e. Na' nchej cho'alcho'enə' to sinš de or.

14 Na' yišə' yichje'enə' naquən ca xa xilə' šyiš na' ca be'eyə'. Na' jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'ənin.

15 Na' ble'ida' ni'enə' chactitən ca to brons de'e nḥachgua catə' xoan lao yi'. Na' xṇe cḥe'enə' nenən ca chziž yaon' catə' dechguan.

16 Na' noxe'e gažə beljw len ne'e lican', na'

cho'enə' zo to spad de'e n̄la chopə la'ate. Na' ble'ida' cho'alaogüe'enə' can' chle'icho bgüižən' catə'an chñachguan.

17 Na' beyož ble'ida'ane' bgüiḡa' xni'enə' gota' šlat. Nach bli ne'e lichanə' bexe'e na'anə' na' gože' nada': —Bito žebo'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par niḡh te chei.

18 Nada' naca' Dioz ben' zo zejlicane. Ca de'en bida' goca' beḡach gwso'ote' nada', pero na' bebana' ladjo beḡə' guat ca' na' soa' zejlicane. Nada' napa' yelə' gwnabia' par əḡia' batən' sa'at to to beḡə' na' napa' yelə' gwnabia' par əḡia' non' žjəya'ac gabilən'.

19 Na' ža bzoj dižə' che de'e ca' bable'ido', na' che de'e ca' chac n̄a'a na' che de'e ca' ze'e za'ac.

20 Bito gwyejni'ido' che beljw ca' gažə de'en noḡa'a na' che candeler de or ca' gažə. Beljw ca' gažə zejen gažə beḡə' ca' zjəyo'o lao ne'i beḡə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' yež ca' gan' mbane Asia. Na' candeler ca' gažə zejen gaž cuen beḡə' ca' chso'onlilažə' nada'.

2

Dižə' de'en be'e par beḡə' ca' chso'elao' Jesocristən' yež ca' gažə: De'en gože' beḡə' Efeso ca'

1 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beḡə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Efeson' na' yo'one' de que nada' ben' ble'ido' noḡə' gažə beljw ca' na' chgüia chya' candeler de or ca' gažə, əchnia' dižə' quinga:

2 “Neze nle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonle xšina'anə' sin cui chjəḡaquə'əlažə'əle,

na' can' cui chzenagle che beṇə' mal ca' chəsə'əna zjənaque' apostol. Babgüiale can' chso'one' na' chache'ile de que bito bselə'əga'aca'ane'.

³ Chgo'o chchejlažə'əle len de'en chyi' chzaquə'əle na' zotezle chonle xšina'anə' sin cui chjəxaquə'əlažə'əle.

⁴ Pero de to de'en cui chazlaža'a can' chonle, cuich chaquele chia' can' bagoquele chia' antslə.

⁵ Le'e gon xbab can' gocchgüeile chia' antslə na' cuich chactequele chia' na'a. Le'e gon xbabən' par nič yedinjele de'en cuich chactequele chia' na' legonch can' benle antslə. Na' šə cui yedinjele de'e malən', yedəyena' le'e castigw nach yebiža'a len le'e. Bitoch gacle candeler chia' šə cui yedinjele xtolə'əlen'.

⁶ Pero la'anə'əczə bito chonle doxen can' chazlaža'anə', chebeida' de que chgue'ile de'e malən' chso'on beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos, la' leczə nada' chgue'ida' can' chso'one'enə'.

⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gua'a latjə gaole frotən' de'en chbia lao yag yelə' mbannə' de'en zo gan' zo Diozən'."

De'en gože' beṇə' Esmirna ca'

⁸ Na' leczə bzoj ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Esmirnan'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par nič te chei. Na' gwso'ote' nada' lao bida' goca' benač pero bebana' ladjo beṇə' guat ca'. Na' leczə yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga:

9 “Neze nle'ida' ca güennə' chonlen', na' neze nle'ida' can' choso'ochi' choso'osaguə' beṇə' le'e na' can' nyašə'əchgua chac chele. Pero la'anə'əczə banga'anyašə'əle lechgualē mbalaz zole. Nezda' can' choso'ožia choso'onitə' beṇə' gwlaž chele ca' le'e, beṇə' ca' gwsa'alje' lao dia che de'e Izraelən'. Lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael sino zjəncodə' ljuežje par chso'one' txen len gwxiye'enə' de'en le Satanas.

10 Bito žeble de'e ca' ze'e za'ac de'en saquə'əzi'ile. Gwxiye'enə' gonən ca yesə'əyixjue' ballē ližya par nič ca' co'oyelə'an le'e cuejyichjle xtiža'anə'. Lao ši ža saquə'əzi' saquə'əyašə'əle. Pero na' lesotezə leso legwzenag chia' la'anə'əczə šə so'ote' le'e por ni che de'en chzenagle chia'. Na' šə sotezə sole gwzenagle chia' nachən' gona' ca əbanle len nada' zejlicaṇe.

11 Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'olene'. Notə'atezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', bito gac chele can' gac che beṇə' ca' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicaṇe, de'en nacho yelə' got əgwchope.”

De'en gože' beṇə' Pergamo ca'

12 Na' leczə bzoj ben' naquə' lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' Pergamon'. Bzoje' gože' de que nada' ben' ble'ido' zo spadən' cho'anə' de'e nla chopə la'ate əchnia' dižə' quinga:

13 “Nezda' de que zole lao syodan' gan' chnabia' Satanasən' na' gan' lechgualē choso'ozenag beṇə' chei. Neze nle'ida' ca güennə' chonle, can' zotezə zole chonlilažə'əle nada' na' can' cui chbejyichjle

xtiža'anə' de'en chejle'ele chei, na' nic catə'an gwso'ote' Antipasən' gan' zolen', ben' gwzotezə gwzo be'e diža' li chia'anə' lao syoda chele gan' zo Satanasən'.

¹⁴ Pero de to chopə de'en chonle de'en cui chazlaža'a. Nitə' balle chonle de'e malən' ca de'en bzejni'i de'e profet Balaannə' de'e Rei Balaquən'. Na' Balac na'anə' bene' ca besə'əxopə beṇə' Izrael ca' gwso'one' de'e malən', zane' gwsa'ogüe' yelə' guao de'en naquə che lgua'a lsaquə'an gwse'ejni'alaže'e na' bosə'oža' xtoga'aque' lao gwse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' che beṇə' Moab ca'.

¹⁵ Leczə can' chac len le'e, balle naole de'en nac ca' de'en chsed chlo'i beṇə' ca' zjənzi' nicolaitos de'enə' chgue'ida'.

¹⁶ De'e na'anə' le'e yedinje de'e malən' chonle. Šə cui yedinjele de'e malən' chonle, yida' lgüegwzə na' gona' par gacle castigw, la' xtiža'anə' gwx-aquə'əleben ca to spad.

¹⁷ Le'e žia nagle de'e chene, le'e gwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'. Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' le'e yoguə'əlol de'en chyažjele par sole mbalaz yoban' zejlicane, na' gona' yej fin par to tole nič ənezele de que chebeida' le'e. Na' le'e yejən' nyoj to la de'e cobə na' ben' goxə' yej na'azə ənezene' bin' nyojən."

De'en gože' beṇə' Tiatira ca'

¹⁸ Bzoj de'e nga par ben' yo'o lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'ela'ogüe'e nada' Tiatiran'. Bzoje' gože' de que nada' naca' Xi'in Diozən' ben' ble'ido' chsa'actit jəlaogua'anə' ca to yi' de'en

chalə'ənin na' ni'anə' ca to brons de'en lachgua. Na' yo'one' de que nada' əchnia' dižə' quinga:

19 “Neze nle'ida' de'e güenṇə' chonle, na' can' chaquele chia' na' che lježj beṇachle, can' chonlilažə'əle nada' na' can' chaclen lježjle. Nežda' can' chgo'o chchejlažə'əle len bitə'ətezə de'e chac chele, na' nežda' chonchle güen ṇa'a cle ca can' babenle catə'ən gwzolaole chonlilažə'əle nada'.

20 Pero na' chonle de'e cui chazlaža'a can' cho'ele latjə par nič no'olən' gwxaquə'əlebene' ca de'e Reina Jesabelən' chsed chlo'ine' le'e ne' de que cho'e xtižə' Diozən'. Chxoayague' balə le'e chonlilažə'əle nada', che'e le'e de que naquən güen əgwša' xtole na' gaole yelə' guao de'en chəsə'əne' naquən che lgua'a lsaquə'ən chse'ejni'alažə' beṇə'.

21 Babnežjua'ane' tyemp par yediṇjene' de'e mal ca' chone', pero bito chene'ene' yediṇjene'en.

22 De'e na'anə' gona' par nič gaquəšenene', na' le'e chonle txen len le', gona' par nič əžaglaochgualə šə cui cuejyichjle cuich gonle de'e mal de'en chsedene' le'e chonle.

23 Na' ca naquə beṇə' ca' bagosə'əbejyichje' xtiža'anə' par choso'osed choso'olo'ine' de'e malən' gožga'aque' de que gotga'aca'ane'. Na' catə' gona' ca' yoguə'əlo' le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada' gatə'ətezə, gache'ile de que neze nle'icžada' xbab de'en yo'o lo'o la'ažda'olen' na' bin' chebeile. Na' gona' par nič to tole sole mbalaz o si'ile castigw segon naquən' babenle.

24 Pero na' le'e yelə'ale zole Tiatiran', le'e cui naole de'en chsed chlo'i no'olən' na' cui nsedle de'en chəsə'əne' chse'ejni'ine' che Satanasən' de'en ngašə'ən len beṇə' yeziquə'əchlə, bito nia' bichlə

de'e cheyalə' gonle.

²⁵ Con sotezə sole gonle de'e güennə' par ničh bachonle ca' catə'an yida' de'e yoblə.

²⁶ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən' na' zotezə zole chonle can' chazlaža'anə' xte catə'an yida' de'e yoblə, gona' par ničh nabi'ale nasyon ca' txen len nada'.

²⁷ Ca Xa'anə' babene' par ničh chn- abia'aga'aca'an, leczə can' le'e nabi'alen txen len nada' na' goncho ca yesə'əzexjwyichj benə' nasyon ca', na' əgwžiai'iga'acchone'.

²⁸ Na' gona' par ničh gombi'ayanə'əle nada' len yelə' chey che'enī' chia'anə', nadan' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'.

²⁹ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

3

De'en gože' benə' Sardis ca'

¹ Bzoy de'e nga par ben' naquə lao ne'i benə' ca' chesə'dopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Sardisən'. Bzoje' gože' de que Spirit che Diozən' de'en naquə ca gažə spirit zon len nada' na' gože' de que naca' ben' ble'ido' noxa'a gažə beljw ca', na' nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen'. Nezda' can' chəsə'əna benə' de que naple yelə' mban zejlicanen', pero zanle nacle ca benə' guat par len nada' de'en cui chzenagle chia'.

² Leyeban bin' chonle, legonlilažə'əch nada' na' legaquəche chia' na'a žlac cuinə' yeyož cuejyichjle nada'. Nezda' de que Diozən' bito chebeine' can' chonle, Dioz ben' leczə cho'elaogua'a.

³ Le'e žjsa'alažə' xtižə'anə' de'en boso'ozejni'i beṇə' le'e na' de'en bzenagle čhei antslə. Le'e gwzenag čhei de'e yoblə na' yediṇjele de'e malən' chonle. La' šə cui gonle xbab yediṇjele de'e malən' yedəyena' le'e castigw na' senyala' le'e can' chon to beṇə' bguan ben' chidə ca orən' cui chonle xbab yide'.

⁴ Na' la'anə'əczə zanle zole Sardisən' cui chonle can' chāzlažə'anə', bia'əczə ne'e nitə' balle cui da əchen de'e malən' yichjla'ažda'olen'. Na' le'e cui bi de'e mal da chen yichjla'ažda'olen', gwžin ža catə' le'e talenle nada' gan' zoa'anə' na' chazle lachə' šyiš, chedə' le'e zaquə'əle par talenle nada'.

⁵ Notə'ətezle chzoile cui chzenagle che de'e malən', guacua' le'e lachə' šyiš na' bito yoxia' lalen' le'e libr čhia' gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane. Na' gua'a dižə' len Xa' Diozən' na' len angl che' ca' de que bagwcua'a le'e ca xi'ina'.

⁶ Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Filadelfia ca'

⁷ Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Filadelfian'. Bzoje' gože' de que nada' naca' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy na' syempr chona' can' əṇia'anə'. Nada' chnabia' doxenle can' bagwnabia' de'e Rei Dabin' Izraelən'. Napa' yelə' chnabia' par əṇia' non' yedəso len nada' na' non' cui yedəso len nada'. Na' notono gaquə gon par nič gwša'a can' əṇia'anə'.

⁸ Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' ca güennə' chonle. Na' la'anə'əczə cui naquə zanle, zotezə zole chonle can' əṇia'anə' na'

bito chbejyichjle de'en chonlilažə'əle nada'. De'e na'anə' babena' par nič nitə' beṇə' zan beṇə' chse'enene' yoso'ozenague' che xtižə' Diozən' de'e güe'elenle lega'aque' na' notono no gaquə gwžon par cui chixjue'ilen lega'aque'.

⁹ Na' ca naquə beṇə' ca' gwsa'aljə lao dia che de'e Izraelən' beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'one' txen len Satanasən', lao Diozən' bito zjənaque' beṇə' Izrael. Chso'onlaže'e chəsə'əne' chebei Diozən' lega'aque'. Na' gona' par nič yesə'əzo xibga'aque' laolen' yesə'əne' de que nacle beṇə' zaque'e len nada' na' sa'acbe'ine' de que chacda' chelen'.

¹⁰ Na' ca naquə zotezə zole chzenagle che xtiža'anə' de'en cho'en dižə' can' bguo'o bchejlaža'a len de'e mal de'en goquə chia', nada' gona' par nič yechojle güen catə' əžin or saquə'əzi'ichgua yoguə' benachən'. Cana' la'alao nac chon to to benachən', šə chzenague' chia' o šə chzenague' che de'e malən'.

¹¹ Bazon əžin ža yida' de'e yoblə. Lesotezə leso legon de'e güennə' par nič ca' bito bi gwžon gona' ca əbanle len nada' zejlicane.

¹² Notə'ətezle choile cui chzenagle che de'e malən', gona' par nič sole txen len Diozən' zejlicane, Dioz ben' cho'elaogua'a. Na' zejlicane yega'anlenlene'. Na' gona' par nič gacle xi'in Diozən' zejlicane, na' sole syoda Jerosalen de'e naquə de'e cobə, syoda che Diozən' de'en chi' yoban' de'en gwletje' lao yežlyon'. Na' gwzoja' lao xga to tole la'anə' de'en naquə de'e cobə.

¹³ Le'e žia nagle de'e chene legwzenag che de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

De'en gože' beṇə' Laodisea ca'

14 Bzoj de'e nga par ben' naquə lao ne'i beṇə' ca' chesə'ədopə chesə'əžag chso'elaogüe'e nada' Laodisean'. Bzoje' gože' de que nada' naca' ben' chon par niçh chac can' che'enda'anə'. Cho'a dižə' de'en bagwna Diozən' nada' na' naquən de'e li. Nada' bena' yoban' na' yežlyon', beṇaḥ, angl, bia chsa'aš na' yeziquə'əchlə de'e zjəde.

15 Bzoje' gože' de que nada' əchnia' dižə' quinga: "Neze nle'ida' can' chonlen', bito chgue'ile nada' pero ni que chaquele chia' do yichj do lažə'əle. Yebeichləda' žalə' chgue'ile nada' o žalə' chaquele chia' do yichj do lažə'əle.

16 Na' laogüe de'en cuitec chonle cas chia' na' cui chaquele chia' do yichj do lažə'əle, la'anə'əczə bito chgue'ile nada', bia'aczə žin ža cuejeyichja' le'e cuich gonəda' le'e ca xi'ina'.

17 Le'e nale zole mbalaz, na' de que chonle de'e güen juisy, na' de que bito bi bi chac falt chele par niçh yebei Diozən' le'e. Bito chache'ile de que de'e malchguan' chonle na' de'e malchguan' gaquə chele. Bito chebei Diozən' le'e. Nçhol yichjla'ažda'olen' na' nachbia'axejə chonle de'e malən'.

18 De'e na'anə' choṇa' le'e consejw legonlilažə' nada' par niçh gona' ca gacle beṇə' güen can' naca'anə'. Le'e yedinje xtolə'əlen' par niçh gaquə la'ažda'olen' xi'ilažə' na' cuich gonle de'e malən' lao Diozən'. Na' le'e güe' latjə yocobə Diozən' xbab chelen' par niçh šo'o be'eni' che'enə' lo'o yichjla'ažda'olen'.

19 Notə'ətezə beṇə' chacda' chei cho'ane' consejw na' chona'ane' castigw catə' chone' de'e mal. De'e

na'anə' le'e cuēc yichjle par yedinjele xtolə'əle ca'.

²⁰ Gwxaquə'ələbədə' ca to beṇə' zecha cho'a puert chelen' chne' na' chsiže' le'e puertən'. Notə'ətezle šə gwzenagle chia' na' šə əsaljwle par šo'a, yedəsoa' len le'e na' gona' par nič sole mbalaz txen len nada'.

²¹ Na' notə'ətezle šə chzoile cui chzenagle che de'e malən', gona' par nič cue'elenle nada' gan' chi'a chnabi'a, ca nada' chi'ilena' Xa'anə' chnabi'ato' dezd catə'ən beyož bzoa' gwxiye'enə' xni'anə'.

²² Le'e žia nagle de'e chene, legwzenag de'en bagwna Spirit che Diozən' par le'e chdopə chžagle cho'ela'ole nada'."

4

Ble'idaogüe'ene' Diozən' chi'e chnabi'e yoban'

¹ Beyož bzoja' de'e ca' gwne' nada', bgüia' na' ble'ida' nyaljo to puert yoban' na' benda' cho'elen ben' nada' dižə', ben' benda' de'e nechən' ben' naquə xne che'enə' zižjochgua ca zižjon' chbež trompet. Lecze'en gwnechcze' nada' de'e yoblə, gwne': –Gwyep gan' zoa' nga par nič gwzejni'ida' le' de'e ca' ze'e gaquə.

² Nach ca orən' ben Spirit che Diozən' par nič ble'idaogüe'eda' Diozən' gan' chi'e yoban' chnabi'e.

³ Na' ble'ida' ben' chi' chnabia' naque' ca to de'e chactit, ca yej fin de'en nzi' jaspe na' cornalina. Na' to de'en naquə ca to yitə' gwyečhjan gan' chi'enə' de color ga' ca yej fin de'en ne' esmeralda.

⁴ Na' cuit cue'ej Diozən' gan' chi'e zjəchi' tapechoa beṇə' golə beṇə' blao beṇə' chəsə'ənabia' txen

len le'. Zjənyaze' lachə' šyiš na' zjəzo coron de or yichj to toga'aque'.

⁵ Na' gan' chi' Diozən' chep yes na' chac sšag, na' chašjw chtin. Na' laogüe'enə' nitə' gažə yi' de'e chalə'ənin. Na' yi' ca' gažə zjənaquən Spirit che Diozən'.

⁶ Na' laogüe' gan' chi'enə' nžiljw to de'e chle'icho ca to nisdao' de bidr o de be'eyə'.

Na' nitə' tap bia gan' chi' Diozən', tgüjəb nitə' cuiten' chopə la'ate, yetob cože'enə' na' yetob laogüe'enə', na' žia de'e zan jəlaoga'acquəb delant na' traslə.

⁷ Bia nechən' naquəb ca to leon, na' bia əgwchopen' ca to go'on, na' cho'alao bia əgwyonən' naquən ca cho'alao beṇəch, na' bia əgwdapən' naquəb ca to bsia bian' chzo.

⁸ Na' to to bia ca' tap žia xop güejə xilə'əga'acquəb, na' doxen cuerp chega'acquəbən' žia de'e zan jəlaoga'acquəb lo'olə na' fuerlə. Na' do ža do yel bito chəsə'əbezəb, yapəyoe chəsə'ənanab:

Lechgualə beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy naquə Xancho Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Bazocze' catə'an bxi'e yežlyon', na' ca'aczən' soe' catə'an yeyož yedon.

⁹ Na' yoguə' las catə' bia ca' chso'eb dižə' chso'ela'ob Diozən' ben' chi' chnabia' ben' zoczə zejlicane, yoguə' laste catə'an chso'eb yelə' bala'an na' yelə' choxcwlen che',

¹⁰ beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa chəsə'əzo xibga'aque'en lao Diozən' ben' zo zejlicane chso'elaogüe'ene' na' choso'onite'e coron chega'aque'en xni'enə', chəsə'əne':

11 X̄anto' Dioz, len' beno' beṇaḥ, angl, bia ca' ža',
na' biquə'əchlə de'en zjəde,
ḥedə' can' gwyazlažo'o na' ḥedə' go'ondo' nitə'
beṇaḥ, angl, bia ca' ža' na' biquə'əchlə de'en
zjəde.

De'e na'anə' zaquə'əczo' par chnabi'o, par si'o yelə'
bala'an, na' par əyejlaogo'o.

5

*Ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' gwso'ot beṇə'
Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'*

¹ Na' ble'ida' Dioz ben' chi' chnabia' noxe'e to
rollo de'en nyoj ḥopə la'ate na' nyeyjon len gažə
sey.

² Na' ble'ida' to angl gual na' gwne' zižjo: —ǰNon'
zaquə' par əgwzoxje' sey ca' par niḥ šaš rollon'?

³ Pero ni que no nitə'əzə yoban', ni lao yežlyon' ni
gan' ža' beṇə' guat ca' no gaquə gwzaše' rollon' na'
ni par əggüiaze'en.

⁴ Na' lechguale gwcheža' de'en cui no de beṇə'
zaquə' par əgwzaše' rollon' na' par gwlaben na'
ni par əggüiaze'en.

⁵ Nach to beṇə' golə beṇə' blao entr beṇə' ca'
zjəchi' cuit cue'ej Diozən' gože' nada': —Bito cuežo'.
Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca to leon laogüe
de'en babzoe' gwxiye'enə' xni'enə', le'enə' zaque'e
par əgwzaše' rollon' na' par əgwzoxje' sey ca' gažə.
Len' golje' lao dia ḥe de'e Jodan' can' goljə de'e
xaxta'ogüe'e Rei Dabin'.

⁶ Nach ble'ida'ane' zeche' entr Diozən' gan' chi'e
chnabi'e na' bia ca' tap. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca'
zjənyechj zjəmbi'e lega'aque'. Ble'ida'ane' ca to xilə'
dao' bian' bagwso'ote', to xilə' bia žia gažə loze na'

gažə jelaob. Na' jelaob ca' gažə zjənaquən Spirit c̄he Diozən' de'en chon xšine'enə' doxenl̄ə lao yežlyon'.

⁷ Na' Jesocristən' ben' ble'ida' ca' to xilə' bian' bagwso'ote', jəxi'e rollon' de'en noxə' Diozən' len na' liche' gan' chi'e chnabi'e.

⁸ Na' catə' jəxi'e rollon' bia ca' tap besə'əzo xibga'acquəb laogüe'enə' na' beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa l̄eczə besə'əzo xibga'aque'enə' laogüe'enə'. Na' beṇə' golə beṇə' blao ca' zjənoxe'e tgüejə arpa na' tgüejə tas de or gan' chey yalən', na' yalən' zejen orasyon ca' de'en chso'on beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁹ Na' gwso'ol̄e' to imno cobə de'en nan: Zaco'o par jəxi'o rollon' na' par bzoxxo' sey c̄hei ca', c̄hedə' bnežjw cuino' par gwso'ote' le' na' blalj xcheno'onə' gwdixjo' xtolə'əto'onə' par niç naquəto' xi'in̄ Dioz.

Neto' naquəto' to to ṇasyon, to to yež, na' to to dia na' cho'eto' gwde gwdelə dižə'.

¹⁰ Na' gwlejo' neto' par chnabi'ato' txen len le' ca' no rei na' zotezə zocho cho'ela'ocho Xacho Diozən' can' gwnitə'ətezə gwnitə' b̄xoz c̄he beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'.

Na' gwžin ža ṇabi'acho yežlyon'.

¹¹ Nach bgüia' na' ble'ida' angl zan juisy zjənyechje' gan' chi' Diozən' chnabi'e na' gan' ža' bia ca' tap na' beṇə' golə beṇə' blao ca'. Na' benda'

¹² chso'e dižə'ən zižjo chəsə'əne': Jesocristən' gwxaquə'əlebene' ca' xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' zaquə'əcze' par chnabi'e doxenl̄ə,
 na' par naquə che' yoguə'əte de'en zjəde,
 na' par nape' yoguə' claste yelə' sin',
 na' par nape' yelə' guac xen, na' par nzi'e yelə'
 bala'aṅ,
 na' par nse'e yelə chey che'eni' che Diozən' na' par
 cho'ela'ochone'.

¹³ Nach benda' yoguə' beṅaḥ ca' ža' yoban' na'
 yežlyon' na' len beṅə' ža' latjə che beṅə' guat ca'
 chso'e dižə' chəsə'əne':

Zejl̄icaṅe güe'ela'ocho Diozən' ben' chi' chnabia'
 na' güe'ela'otecho Xi'ine' Jesocristən'
 ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṅə'
 Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Zejl̄icaṅe güe'ega'acchone' yelə' bala'aṅ
 na' zejl̄icaṅe güe'echo dižə' can' zjənse'e yelə' chey
 che'eni'

na' can' zjənapē' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' leczə can' gosə'əna bia ca' chaš yežlyon', na' bia
 ca' chaš le'e yoban' na' lo'o nis, na' len bitə'ətezəchlə
 de'e zjəde.

¹⁴ Nach bia ca' tap gosə'ənab: —Ca'ašgaczə gaquə.

Na' beṅə' golə beṅə' blao ca' tapechoa besə'əzo
 xibga'aque' na' gwso'elaogüe'e Diozən' ben' zoczə
 zejl̄icaṅe.

6

Sey ca' gaž

¹ Na' ca' naquə sey ca' gažə ble'ida' catə' Je-
 socristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bag-
 wso'ote' bzojje' ton. Na' benda' entr bia ca' tap tob
 gwṅeb zižjo ca zižjon' chašjw chtin, gwnab: —Da
 bgüia de'e nga.

² Na' catə'an bgüia', ble'ida' to cabey bia šyiš na' ben' žia cožə' cabeyən' noxe'e to xis goxita'. Na' zo to coron yichje'enə' na' bchoje' chzoe' zan beṇə' xni'enə'. Na' zde' par yeyož əgwzoe' beṇə' xni'enə'.

³ Na' catə' Jesocristən' bzoخة' sey əgwchopen', benda' gwne bia əgwchopen' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

⁴ Nach bchoj to cabey cua yin', na' ben' žia cožə'əbən' nape' yelə' chnabia' par nič gone' ca cuich nitə' beṇə' ca' ža' yežlyon' binlo len ljuežjga'aque', na' so'ot ljuežjga'aque'. Na' ben' žia cabeyən' noxe'e to spad xen.

⁵ Na' catə' Jesocristən' bzoخة' sey əgwyonen' benda' gwne bia əgwyonen' gwnab: —Da bgüia de'e nga.

Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey gasj na' ben' žia cožə'əbən' noxe'e to xigonz.

⁶ Na' benda' to de'en gocda' gwna to beṇə' gan' ža' bia ca' tap gwne': —Ben par nič tkilzə trigon' o tyagzə sebadən' guac yesə'əzi'e len laxjwga'aque' de'en chso'one' gan tža tža; pero bito gono' par nič cui əžel set na' binon'.

⁷ Na' catə' Jesocristən' bzoخة' sey əgwdape, benda' gwne bia əgwdapen', gwnab: —Da na' bgüia de'e nga.

⁸ Na' catə' bgüia' ble'ida' to cabey bia naquə ca color gašə' na' ben' žia cožə' cabeyən' le' Yelə' Got, na' yeto beṇə' naogüe'ene' le' Gabıl. Na' goquən lao na'aga'aque' gwso'one' par nič goc gwdilə, goc-chgua yižgüe', goc falt de'e əse'ej əsa'o beṇə'chən', na' gwso'ot bia znia ca' beṇə' zan. Na' lao goc ca', beṇə' zan ža' yežlyon' gwsa'ate'.

9 Na' catə' bzoŋje' sey güeye'e ble'ida' mes gan' chso'elao' beṇə' ca' ža' yoban' Diozən'. Na' xni'a mesən' ble'ida' beṇə' guat ca' beṇə' ca' gwsə'ot beṇə' mal ca' lega'aque' por ni che de'en bosə'ozenague' xtižə' Diozən' na' gwsə'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'.

10 Na' beṇə' guat ca' gosə'əṇe' zižjo gosə'əne': — Xanto', le' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy, na' syempr chono' can' na'onə'. ¿Batə'əquən' gwnežjo' castigw che beṇə' mal ca' ža' yežlyon' ca de'en gwsə'ote' neto'.

11 Nach Diozən' bnežjue' to to beṇə' guat ca' xala'anga'aque' de'e šyiš de'e gwsa'aze', na' gože' lega'aque' so'one' dezcanz yeto tyemp dao' xte catə'əch babeyož gwsə'ot beṇə' mal ca' beṇə' ljuežjga'aque' ca' chso'elao' Cristən' con ca'ate'enə' nžia Diozən' bia' sa'at.

12 Na' catə' Jesocristən' bzoŋje' sey de'e gwxope, gocbe'ida' lechgualə gwxo' na' bgüižən' beyaquən ca to lachə' gasj, na' bio'onə' beyaquən ca chen.

13 Nach beljw ca' besə'əyinjən besə'əžinten lao yežlyon' can' chac len frot de'e žia lao yag catə' chečhchgua be'.

14 Na' le'e yoban' benittecžən ca to rollo de'en chedobə na' yoguə' ya'a ca' na' islas ca' bosə'oša' xišne'i.

15 Nach rei ca' beṇə' ca' chəsə'ənabia' lao yežlyon', len beṇə' blao ca' na' beṇə' gwni'a ca', len capitan ca', len notə'ətezəchlə beṇə' napə yelə' chnabia', na' len beṇə' zjənaquə esclabos txen len beṇə' ca' cui zjənaquə, yogue'e bosə'ocuašə' cuinga'aque' do lo'o bloj na' entr yej xen ca' de'en žia lao ya'a ca'.

16 Na' gosə'əne': —Žalə'əšga əca'a bdiŋj na' yej quinga na' ya'a quinga yesə'əyenən chio'o niĉ cui le'i Diozən' chio'o, Dioz ben' chi' chnabia', na' niĉ cui gon Jesocristən' castigw checho, Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beŋə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

17 Gosə'əne' ca' chedə' gwsa'acbe'ine' babžin ža gaquə juisyən' na' lechguale yesə'əžaglaogüe' len castigon' de'en əgwnežjo Diozən' lega'aque'.

7

Beŋə' Izrael ca' beŋə' ca' zjənyišə' sey che Diozən'

1 Gwde na' ble'ida' tap angl gosə'əzeche' tap part lao yežlyon' boso'ozague'e be'enə' par niĉ cui gwyeĉhjan' lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca'.

2 Nach ble'ida' yeto angl ze'e galən' chla' bgüižən' noxe'e to de'e gwchine' par gwchiše'e sey che Diozən' ben' zo zejlicane' lao xga beŋə' ca' chso'elao' le'. Nach anglən' gwne' zižjo belgüiže' angl ca' tap, beŋə' ca' naquən' lao na'aga'aque' so'one' par niĉ gaquə de'e mal lao yežlyon' na' lao nisdə'onə'.

3 Gože' lega'aque': —Bito gonle par niĉ gaquə de'e mal lao yežlyon', lao nisdə'onə' o gan' ze yag ca' xte catə' babeyož bchišə'əto' sey che Diozən' lao xga beŋə' ca' chso'elao' le'.

4 Nach gwdechlə benda' gwna anglən' de que to gueyoa tapeyon mil beŋə' bchiše'e seyən', yogue'e za'aque' lao dia ca' šižin' che xi'in' de'e Izraelən'.

5 Na' šižina mile' lao dia che de'e Jodan', šižina mile' lao dia che de'e Robenə', šižina mile' lao dia che de'e Gadən',

⁶ na' šižina mile' lao dia che de'e Aserən', šižina mile' lao dia che de'e Neftalin', šižina mile' lao dia che de'e Manasesən',

⁷ na' šižina mile' lao dia che de'e Simeonnə', šižina mile' lao dia che de'e Lebin', šižina mile' lao dia che de'e Isacarən',

⁸ na' šižina mile' lao dia che de'e Sabolonnə', šižina mile' lao dia che de'e Jwsen' na' šižina mile' lao dia che de'e Benjaminnə'.

Benə' zan zjənyaze' lachə' šyiš

⁹ Nach gwde na' bgüia' na' ble'ida' benə' zan juisy zjəzeche' lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' na' lao Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot benə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Tant benə' zan zjəzecha xte notono no goquə gwlab lega'aque', benə' naquə to to nasyon, to to yež, to to dia na' chso'e gwde gwdelel dižə'. Na' yogue'e zjənyaze' lachə' šyiš na' zjənoxe'e zin.

¹⁰ Na' tant besyə'əbeine' yogue'e gosə'əne' zižjo, gosə'əne':

Diozən' ben' chi' chnabia', na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot benə'

Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', bagwso'one' par nich cui yeyejcho lao yi' gabilən'.

¹¹ Na' yoguə'əloł angl ca' zjənyechj zjəmbi'e benə' golə benə' blao ca' na' bia ca' tap bian' nitə' gan' chi' Diozən' chnabi'e, nach angl ca' besə'əzo xibga'aque' lao Diozən' na' bchequə' yichjga'aque'enə' lao yon' gwso'ela'ogüe'ene',

¹² gosə'əne':

Gaquəšgan quinga. Zejlīcāne güe'ela'ocho Dioz chechon'.

Zejlicane güe'echo dižə' can' nse'e yelə' chey
che'eni', can' chnabi'e, can' nape' yelə' guac
xen,

na' can' nse'e yoguə' claste yelə' sin'.

Zejlicane güe'echo yelə' choxcwlen che' na'
güe'echone' yelə' bala'aŋ.

Ca'ašgaczən' gaquə.

¹³ Nach to beṇə' golə beṇə' blao ben' naque' txen
len beṇə' tapechoa ca' gože' nada': —¿Eñezdo' no
beṇə' quinga zjənyaz lachə' šyišən'? ¿Eñezdo' gan'
za'aque'?

¹⁴ Na' goža'ane': —Le' ñezdo' beṇə' gol dao'.

Nach gwne' nada': —Jesocristən' gwɁ-
aquə'əlebene' ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə'
Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', chedə'
blalj xchene'enə' par gwdixjue' xtolə' beṇachən'.
Na' beṇə' quingan' gosə'əṇabene' le' bnitlaogüe'
xtolə'əga'aque'enə'. Na' bitoch bi de'e mal
da' əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'. Lega'aque'
besə'əžaglaogüe' lao yežlyon' de'en chso'onlilaže'e
Jesocristən'.

¹⁵ Na' de'e na'anə' nite'e lao Diozən' gan' chi'e
chnabi'e chso'e yelə' choxcwlen che' do ža do yel
gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. Na' Dioz ben' chi'
chnabia' zoe' len lega'aque' par chcuasə' chcue'eje'
lega'aque' len de'e malən'.

¹⁶ Bitoch yesə'əbil yesə'ədonga'aque'. Bgüižən'
bitoch gonən mal len lega'aque' na' bitoch
yesə'əžaglaogüe' len de'e zeyə'anə',

¹⁷ chedə' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə'
dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao
xtolə'əga'aque'enə' chapə chye' lega'aque'. Zoe'
gan' chi' Diozən' chnabi'e na' chone' par nitə'əcze'

mbalaz len Diozən' zejlicane. Na' Diozən' gone' par nich cuich yesə'abeže' na' cuich nite'e trist.

8

Sey gažən'

¹ Nach Jesocristən' ben' ble'ida' ca to xilə' dao' bian' bagwso'ote' bzoꝁje' sey gažən', na' catə' beyož bzoꝁje'ennə' lechgualē žizə goquə yoban' do gašj or.

² Nach ble'ida' gažə angl ca' beṇə' ca' zjəzecha gan' zo Diozən'. Diozən' bnežjue' lega'aque' tgüejə trompet.

³ Nach yeto anglən' bedəseche' cho'a mesən' gan' chso'elaogüe'e Diozən', mes de or de'en zo lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'. Anglən' noxə'e to barser de or gan' yo'o de'e zan yal na' bcuase'en lao yi' ya'alj de'en žia lao mesən'. Bene' ca' par nich Diozən' gwle'ine' žen che yalən' catə' beṇə' chso'one' orasyonṇə' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə'.

⁴ Na' lao gwyas žen che yalən' de'en noxə' anglən' gwle'i Diozən' len catə' gwso'on beṇə' ca' orasyonṇə'.

⁵ Nach anglən' gwxi'e ya'alj de'en žia lao mesən' gwlo'en lo'o barserən' na' bzale'en lao yežlyon' na' gošj gwtin, na' goc bichlə sšag xen, gwyep yes, na' gwxo'.

Trompet ca'

⁶ Nach angl ca' gažə, beṇə' ca' zjənoxə' trompet ca', boso'ozo'en cho'aga'aque'enə' par boso'ocueže'en.

⁷ Angl nechən' bcueže' trompet che'enə'. Na' beyož bcueže'ennə' gwche'echgua yej de'en nchixə yi' na' chen lao yežlyon'. Na' yo de'en de lao

yežlyon' casi gašjən gwžiyai'in tant gwyeyən, na' yag ca' zjəze lao yežlyon' casi gašjə de'e ca' gosə'əbiayi'in, na' yoguə'əlöl yixə' ga' chi' lao yežlyon' gosə'əbiayi'in.

⁸ Na' angl əgwchopen' catə' bcueže' trompet che'enə' to de'en naquə ca to ya'a xen bxopən lo'o nisda'onə' chalə'əniṇən, na' casi gašjə nisda'onə' beyaquən chen.

⁹ Na' casi gašjə bia ca' ža' lo'o nisən' gwsa'atəb, leczə gosə'əbiayi' casi gašjə barcw ca' de'e chaš lao nisən'.

¹⁰ Nach angl əgwyonən' bcueže' trompet che'enə' na' to beljw xen de'en žia le'e yoban' bxopən chalə'əniṇən ca to yi' yech. Na' bxopən lo'o nis che zan yao ca' na' bej ca'.

¹¹ Na' beljon' nzi'in De'e Zla'. Na' lo'o nis ca' gan' jəchazənnə' besyə'əyaquən zla', na' beṇə' zan gwsa'at por ni che de'en gwse'eje' nisən'.

¹² Nach angl əgwdapən' bcueže' trompet che'enə' na' casi gašjə bgüižən' beyaquən žchol, na' leczə casi gašjə bio'onə' beyaquən žchol, na' leczə ca' gwsa'ac casi gašjə beljw ca'. Na' de'e na'anə' part ca' de'en besyə'əyac žchol bito bosə'ase'eni'in teža na' ni še'elə.

¹³ Nach ble'ida' chda to angl lao be'enə' gwchol yoban' na' benda' gwne' zižjo gwne': — Probchguazə beṇə' ca' ža' lao yežlyon', ca naquən' gac chega'aque' catə' yoso'ocuež trompet che angl ca' yešonə.

9

¹ Nach angl güeye'enə' bcueže' trompet che'enə' na' to angl beṇə' zo yoban' ble'ida' betje' lao

yežlyon' ca to beljw. Na' le' yo'o lao ne'e saljue' yech gabıl̄an'.

² Na' bsaljue' yech gabıl̄an' na' gwyaschgua žen lo'o yechan' can' chas žen̄nə' catə' chəsə'əbeque' yi' xen lo'o orn. Na' žen̄nə' de'en gwyas lo'o yech gabıl̄an' bcuašə'an bgüižan' can' chac catə'an chi'ichgua žen dao'.

³ Na' gan' gwyas žen̄nə' besə'əchoj bišə' zan gwyasəb lao yežlyon'. Na' bišə' ca' gwso'omb znia can' chso'on bex̄goni bian' chsa'aš lao yežlyon'.

⁴ Na' Diozən' bene' mendad cui sa'ob yixə' ga' o bi de'en zjənaze' na' ni yag ca', sino yesə'əyižəb beṇə' ca' cui nyišə' sey che Diozən' lao xgaga'aque'enə'.

⁵ Bito be'e latjə so'otəb lega'aque' sino gwyasəb gueyə' bio' gwso'omb par besə'əžaglaochgüe'. Na' beṇə' ca' gosə'əyižəbən' besə'əžaglaochgüe' can' chžaglaoch catə' chyž bex̄joni'in chio'o.

⁶ Na' catə' əžin ža gaquə can' ble'idaogüe'eda'anə' beṇə' ca' ža' yežlyon' yesə'əṇablaže'e sa'ate', pero bito sa'ate', na' se'enene' cuich nite'e, pero bito yesyə'əželene' nac so'one'.

⁷ Na' quinga zjənaquə bišə' ca' ble'ida', zjənaquəb ca cabey bia žja'ac lao gwdilə. Nach yichjga'acquəbən' zo de'e naquə ca coron de or. Na' cho'alaoga'acquəbən' ble'ida'an ca cho'alaobenəch.

⁸ Na' zjəžiab yišə' de'en naquə ca yišə' yichj no'olə, na' leyga'acquəbən' zjənaquən ca ley leon.

⁹ Na' cuerp chega'acquəbən' zjənazjən de'en naquə ca de'e ya de'en chcuasə' chcue'ej lega'acquəb. Na' sšag de'en chso'omb len xilə'əga'acquəbən' nenən ca sšag de'en chso'on zan cabey catə' chsa'acdob chja'acquəb lao gwdilən' zjənxbəb

caretən'.

10 Na' xbang'aquəbən' zjənaquən ca xban beḡgoni niḥ boso'ochimb len gosə'əyizəb beḡə' lao gueyə' bio'onə'.

11 Na' angl bzelao de'en chnabia' gabilən' leczə chnabia'an bišə' ca', lenḡə' nzi' Abadon dižə' ebreo na' leczə nzi'in Apolion dižə' griego, zeje dižə' "chžiyi'in".

12 Bagwde de'e mal nechən' na' ze'e za'ac yeḥopən.

13 Nach angl əgwrope bcueže' trompetən' na' benda' gwne angl ben' zecha cho'a mes de orən' de'en zo lao Diozən' mes de'en žia lozei dap squinte gan' chso'elaogüe'e Diozən'.

14 Na' anglən' bolgüiže' angl əgwrope' ben' noxə' trompetən', gože'ene': —Bosež angl bzelao ca' tap de'e ca' zjənchej cho'a yao xen de'en nzi' Eofrates.

15 Nach anglən' boseže' angl bzelao ca' tap par niḥ gwso'otən casi gašjə beḡachən'. Diozən' bito be'e latjə sa'aš angl bzelao ca' antslə. Bzague'e lega'aquən par bi izən', na' bi bio'onə' na' bi žan' na' bi orən' gone' mendad sa'ašən.

16 Na' gwnezdə' nitə' ḥopə gueyoa millon soldad ḥega'aquən de'en zjəžia cabey.

17 Na' quinga ble'idaogüe'eda' cabey ca' na' de'e xio' ca' zjəžia cožə'əga'aquəbən'. De'e xio' ca' zjənazjən to ya de'e chcuasə' chcue'ej cho'alcho'oga'aquən na' yan' naquən de šonə color, de'e xḡa, de'e asol na' de'e gašə'. Na' yichj cabey ca' zjənaquən ca yichj leon, na' cho'aga'aquəbən' chchoj yi' na' len žen na' len sofr de'en chalə'əḡin.

18 Na' casi gašjə beṇačhən' gwsa'ate' por ni che yi' na' žen na' sofr de'en besə'əchoj cho'a cabey ca'.

19 Boso'očhimb cho'aga'aquəbən' par gwso'otəb beṇə' na' leczə ca' xbanga'aquəbən', la' xbanga'aquəbən' zjənaquən ca bel, zjənsa'an yichjei par ničh gwsa'on beṇə'.

20 Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'at catə'an gwyas cabey ca' lao yežlyon', bitoczə besyə'ədinjəne' de'e malən' chso'one' ca naquən' chso'elaogü'e de'e xio' ca' na' chse'ejni'alaže'e lgua'a lsaquə' de or, de p̄lat, de brons, de yej na' de yag. Na' lgua'a lsaquən' chse'ejni'alaže'enə' bito chəsə'əle'in, nic chse'enen, na' nic chac yoso'ota cuinga'aquei.

21 Na' bitoczə besyə'ədinje beṇə' ca' besyə'əga'anən' che de'e malən' chso'one'enə' ca naquən' chso'ote' beṇə', na' ca naquən' chəsə'ənaogü'e de'en chso'on beṇə' goža' ca', na' choso'oža' xtoga'aque' na' chso'one' bitə'ətezəchlə de'e yelə' zto' de'en zjənac ca', na' chəsə'əbane' bi de che beṇə'.

10

Angl ben' noxə' librən'

1 Nach ble'ida' yeto angl gual, gwze'e yoban' betje' lao yežlyon' to lo'o bejw. Na' gwyečhj to yitə' yichje'enə'. Na' cho'alaogü'e'enə' gwnatitən can' chna bgüižən' na' ni'e ca' ble'ida'an ca yag bye de'en chalə'əniṇ.

2 Anglən' noxə'e to libr dao' de'en nyaljo na' ni'e līchan' bsoe'en lao nisda'onə' na' de'e yeglən' lao yežlyon'.

3 Na' bisye'e zižjochgua can' chosya'a leon ca', na' catə' bisye'enə' gošj gwtin gaž las.

4 Na' ca' naquə dižə' de'en benda' lao gošj gwtinnə' bazon gwzoja'an catə'əczla to beṇə' zo yoban' gwne' nada': —Bito gwzojo' dižə' de'en bendo' lao gošj gwtinnə', con gwdapən lo'o yichjla'aždaogo'onə'.

5 Nach anglən' ben' zo šla'a ni'enə' lao nisdə'onə' na' yešla'an lao yežlyon', gwlis ne'e lichan' yobalə

6 na' bzoe' Dioz ben' zo zejlicane testigw de que cho'e dižə' li, Dioz ben' ben beṇach, bene' bia ca' ža', na' len bitə'ətezəchlə de'e zjəde yoban', lao yežlyon' na' lo'o nisən'. Gwne': —Bitoch cuezə Diozən' par gone' can' bžie' bia' gone'.

7 Catə' angl gažən' solao əgwcueže' trompet che'enə' cana'achən' gaquə complir de'en nžia Diozən' bia' gaquə ca' naquən' babzejni'ine' profet che' ca' beṇə' ca' gwso'elao' le', bzejni'ine' lega'aque' de'enə' cuiṇə' se'ejni'i beṇə' yeziquə'əchlə.

8 Na' ben' zo yoban' be'elenche' nada' dižə' de'e yoblə gwne': —Jəxi' libr da'onə' de'en nyaljo de'en noxə' anglən' ben' zecha zo šla'a ni'enə' lao nisdə'onə' na' de'en yešla'a lao yežlyon'.

9 Nach gwyə'a gan' zecha anglən' na' gwṇaba' libr da'onə'. Na' anglən' gože' nada': —Beṇə'ən na' gwdaon. Na' lo'o cho'onə' gaquədo'on zix ca' ši'in bia ser, pero lo'o li'onə' yeyaquən zla'.

10 Na' gwxi'a libr da'onə' noxə' anglən' na' gwdaogua'an. Na' lo'o cho'anə' goquən zix ca' ši'in bia ser, pero beyož gwdaogua'annə' beyaquən zla' lo'o li'anə'.

11 Nach anglən' gože' nada': —De'e yoblə cheyalə' go'o dižə' nac gaquə che zan yež, na' che zan ṇasyon,

na' che bene' chsa'ac gwde gwdela dižə', na' che zan rei.

11

Chopə testigw

¹ Nach Jeso'osən' bene' nada' to ya de'e gwchixəda' yo'onə' na' gože' nada': –Žjəxi'o medid che yo'odao' əblao che Diozən' na' che mesən' gan' cho'ela'ochone', na' gwlabo' balə bene' chso'elaogüe'ene'.

² Pero bito si'o medid chyo'onə', chedə' naquən par bene' ca' cui chso'onlilažə' Diozən', na' bene' ca' cui chso'onlilažə' le' so'onchene' syoda che'enə' con nac chse'enene' lao yechopəyon bio'.

³ Esela'a chopə testigw chia' so'e xtiža'anə' tmil chopə gueyoa gyon ža. Na' sa'aze' lachə' gasj.

⁴ Testigw ca' chopə gwxaquə'əlebəga'aque'enə' ca yag olibo ca' chopə de'en zo lao Xancho Diozən' na' ca candelar ca' chopə de'en zjəzo laogüe'enə'.

⁵ Na' notə'ətezə bene' yene'e gon mal len lega'aque' əchoj yī' cho'a testigw ca' na' əgwzeyən bene' ca' so'on ca'. Ca' gaquə əsa'at bene' ca' šə bi so'onene' testigw ca'.

⁶ Na' testigw ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca cui gaquə yejw yedote lao so'e xtižə' Diozən', na' naquən lao na'aga'aque' so'one' ca yeyac nis ca' chen, na' leczə naquən lao na'aga'aque' so'one' ca gaquə bitə'ətezəchlə de'e mal de'en se'enene' gaquə.

⁷ Na' catə' yeyož əso'e xtiža'anə' cana'ach əchoj lo'o yech gabilən' to de'e xio' de'en naquə ca to bia znia na' əxitə'ən nizən lega'aque' na' gotten lega'aque'.

8 Na' cuerp chega'aque'enə' yega'anən šonə ža šgobiž lao lquey syoda əblaonə' gan' gwso'ote' nada' naca' Xanle. Na' syodan' gan' gwso'ote' nada' gwxaquə'əleben ca syoda Sodoman' na' ca nasyon Egipton'.

9 Na' lao šonə ža šgobiž yesə'əžag beṇə' zjənaquə zan nasyon, beṇə' za'ac zan yež, beṇə' zjənaquə zan dia na' chsa'aque' gwde gwdelelə dižə', desə'əgüie' de'e beṇə' guat ca' zjəde' lao lqueyən' na' bito so'e latjə no əgwcuəšə' lega'aque'.

10 Na' beṇə' ca' ža' lao yežlyon' yesyə'əbeine' catə' bagwsa'at testigw chia' ca', tant zed əgwsa'aquene' xtiža'anə' de'en gwso'elene' lega'aque'. Nach so'one' legr, na' yoso'onežjo ljuežjga'aque' no regal.

11 Nach ble'idaogüe'eda' goc doxen can' gwne'enə'. Na' catə' goc šonə ža šgobiž gwsa'at testigw ca', cana'ach Diozən' bosbane' lega'aque' na' gosə'əzeche' de'e yoblə. Na' yoguə' beṇə' ca' besə'əle'i can' besyə'əban testigw ca' besə'əžebchgüe'.

12 Nach testigw ca' chopə gwse'enene' gož Diozən' lega'aque' zižjo: —Le'e yeda, le'e yeyep nga.

Nach besyə'əyepə' yoban' to lo'o bejw, na' besə'əle'i beṇə' contr chega'aque' ca'.

13 Na' ca orən' lechgualə gwxo' na' gwžiyai' to part syodan' na' gaža mil beṇə' gwsa'ate' catə'an gwxo'. Na' beṇə' ca' besyə'əga'an cui gwsa'ate' lechgualə besə'əžebe' na' gwso'ela'ogüe'e Diozən' ben' zo yoban'.

14 Bagwde de'e mal əgwchopen' na' ze'e gaquə de'e əgwyonən'.

*Can' goquə catə' angl beṇə' gažən' bcuež'e'
trompet che'enə'*

15 Nach angl beṇə' gažən' bcuež'e' trompet
che'enə' na' beṇə' ca' ža' yoban' gosə'əne' zižjo
gosə'əne':

Ḫancho Diozən' na' Xi'ine' Cristən' bagwso'one' ca
zo gwxiye'enə' xni'aga'aque'enə',
na' lega'acze'enə' yesə'əṇabi'e beṇə' ža' yežlyon'
zejlicaṇe.

Crist na'anə' gwlej Diozən' par chaclene'
beṇačən'.

16 Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa,
beṇə' ca' zjəchi' chəsə'əṇabia'alene' Diozən',
besə'əzo xibga'aque' laogüe'enə' na' besə'əchequə'
yichjga'aque'en lao yon' gwsə'elaogüe'e Diozən',

17 gosə'əne':

Chon̄to' yelə' choxcwlen chio', Ḫanto'.

Len' naco' Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac
xen.

Bazoczo' catə'ən bxi'o yežlyon', na' ca'aczən' so'
catə'ən yeyož yedon.

Na' len yelə' guac chio'onə' chnabi'o.

18 Beṇə' nasyon ca' ža' yežlyon' besə'əže'e le',
pero ṇa'a babžin ža əgwnežjo' castigw chega'aque'.
Babžin ža əchoglaogo' che yoguə' beṇə' bagwsa'at
šə non' napə dolə'.

Na' gwnežjo' yelə' bala'an̄ che beṇə' ca' gwso'on
xšino'onə' ca de'en gwso'e xtižo'onə',

na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' bagwlejo' par
zjənaque' lažə' na'onə' na' gwsa'ape' le'
respef.

Egwnežjo' lega'aque' yelə' bala'an̄ la'an̄ə'əczə šə
gwsa'aque' beṇə' blao o la'an̄ə'əczə šə cui

gwsa'aque' beṇə' blao žlac gosə'ənite'e
yežlyon'.

Łeczə gono' par niḥ beṇə' ca' choso'ožiai'
l̥juežjga'aque' o chso'one' bichlə de'e mal lao
yežlyon' əsa'aque' castigw lao yi' gabilən'.

¹⁹ Nach ble'ida' n̥la'axejə gan' chso'elaogü'e
Diozən' yoban' na' ble'ida' caj gan' ža' de'en nyoj
can' ben Diozən' mendad so'on beṇə' Izrael ca' par
niḥ gaquəlene' lega'aque'. Na' lao ble'ida' de'e ca'
gwyep yes, gocchgua sšag na' gošj gwtin, na' łeczə
gwxo' na' gwche'echgua yejən'.

12

No'olən' na' gwxiye'enə'

¹ Na' ben Diozən' par niḥ ble'ida'ogü'e'eda' l̥e'e
yoban' to de'e zaquə' yebanecho, ble'ida' to no'olə
nyaze' bgüižən' ca xe'. Na' zeche' lao bio'onə' na'
yichje'enə' zon to coron de šižin̥ beljw.

² No'e bdao' na' bachaque' bes che yelə' sannə'
na' bisye'e tant chžaglaogü'e' lao chzane'enə'.

³ Na' ble'idaogü'e'eda' yeto de'e zaquə' yebanecho
l̥e'e yoban', ble'ida' gwxiye'enə' beyaquən to bel
gaž yichj bia xen na' bia x̥na, na' žia ši lozəb na'
tgüejə coron nitə' yichjəb ca'.

⁴ Na' catə' gwda xbambən' bchinjən casi gašjə
beljw ca' zjəžia l̥e'e yoban' na' besə'əyinjən lao
yežlyon'. Nach belən' bian' beyaque gwxiye'enə'
gotə'əb xni'a no'olən', gwlezəb par šebəb bda'onə'
catə' sane'ebonə'.

⁵ No'olən' gwthane' to bi'i byo, bi'i ṇabia' yoguə'
ṇasyon. Na' gombo' ca' yoso'ozexjw yichj beṇə'

nasyon ca' yoso'ozenague' chebo'. Diozən' bezi' beque'ebo' beche'ebo' gan' chi'e chnabi'enə'.

⁶ Nach no'olən' boxonjene' gwxiye'enə' par šeje' to latjə gan' cui no ža' gan' banonšao' Diozən' par so no'olən', na' lao soe' na' Diozən' gone' le' mantener tmil chopə gueyoa gyon ža.

⁷⁻⁸ Gwde na' goc gwdilən' yoban', na' angl əblao ben' le Miguel na' soldad che' ca' gosə'ədiləlene' belən' bian' beyaque gwxiye'enə'. Na' gwxiye'enə' na' angl bzelayo chei ca' bito gosə'əzoin anglən' len soldad che' ca'. Besyə'əbeje' lega'aquən yoban' na' bitoch chso'e latjə žjəya'aquəchən yoban' de'e yoblə.

⁹ Na' bosyo'ozalē'e gwxiye'enə' len angl bzelayo chei ca' lao yežlyon'. Ca' goc che de'en beyaque bel xennə', de'en le Satanas. Zon dezd catə'ən gwxe yežlyon' chxoayaguən yoguə' beṇəch.

¹⁰ Nach benda' to beṇə' zo yoban' gwne' zižjo gwne': —Bač bžin ža bosla Diozən' beṇəchən' lao na' gwxiye'enə' len yelə' guac de'en nape'enə' na' chnabi'e lega'aque'. Na' babžin ža chi' Cristən' chnabia'alene' Diozən', Crist nan' bsele'e par goclene' beṇəchən'. Babesyə'əbeje' gwxiye'enə' de'en bcuiš beṇə' bišə'əcho ca' lao Diozən' do ža do yel nan de que de xtolə'əga'aque', na' na'a baboso'ozalē'en lao yežlyon'.

¹¹ Beṇə' bišə'əcho ca' beṇə' ca' bagwsa'at, gosə'əzoine' cui bosozenague' che gwxiye'enə' lao gosə'ənite'e chedə' gwso'onlilaže'e Jesocristən' ben' blalj xchene'enə' por ni checho. Na' lecza gosə'əzoine'en chedə' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jesocristən'. Gwsa'acbe'ine' yejni'a sa'ate' cle ca yesə'əbejyichje' Jesocristən' ben'

gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹² De'e na'anə' ledoyebei chio'o zocho yoban'. Probchguazə beṇə' nitə' doxen lao yežlyon'. Probchguazəga'aque' chedə' babžin gwxiye'enə' gan' nite'enə'. Lechgualē chž'a'an de'en chega'an yetozə tyemp dao' par gonən can' chene'enṇə' na' de'e na'anə' gonchguan contr beṇačhən'.

¹³ Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' catə' gočbe'ib de que babesyə'əbeje'eb yoban' na' babžimb lao yežlyon', nach belagdob no'olən' ben' gwxa bi'i byo da'onə'.

¹⁴ Pero Diozən' goclene' no'olən', bene' ca gwzo čhopə xile'e de'e xen caczə che to bsia dao' par nič cui gwxa belən' le'. Na' gwzoe' bžinte' latjə dašən' gan' banonšao' Diozən' soe' na' gan' gone' le' mantener šoṇ iz yo'o gašjə.

¹⁵ Nach bchoj nis zil cho'a belən' caczə to yao la' gone'eb əžinten gan' zo no'olən' par gua'an le'.

¹⁶ Pero na' Diozən' goclene' no'olən', bene' par nič yežlyon' güe'ejən nisən' de'en bchoj cho'a belən'.

¹⁷ Na' belən' bž'a'achguab no'olən' nach jəyemb contr xi'ine' ca' yelə', beṇə' ca' chso'on can' non Diozən' mendad goncho, beṇə' ca' leczə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

13

Čhopə bež bia əznia

¹ Na' gwzecha' cho'a nisda'onə' na' ble'ida' bchoj to bež əznia lo'o nisda'onə'. Na' nitə' gažə yičhjəb na' žia ši lozəb na' lao to to lozəb ca' nitə' tgüejə

coron. Na' lao to to yichjəb ca' nyoj to la de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz.

² Ble'ida' bežən' ca to tigr na' ble'ida' ŋi'ana'ab ca' zjənaquən ca ŋi'ana' os, na' cho'abən' naquən ca cho'a leon. Na' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' bemb par niçh gwnabia' bežən', na' bnežjw belən' leb yelə' guac par niçh bemb ca gosə'anitə' yoguə'əlol beŋəçh xni'abən'.

³ Na' ble'ida' to yichj bežən' naquəchguan güe', na' naquən ca to de'e gatlemb pero bito gotəb. Na' yoguə'əlol beŋə' besyə'əbanene' de'en beyaquebən' na' gwnitə'əcze' xni'abən'.

⁴ Na' gwso'elaogüe'e belən' bian' beyaque gwxiye'enə', gwsa'ache'ine' de que belən' bemb par niçh chnabia' bežən'. Na' lecə gwso'elaogüe'e bežən', gosə'əne': —Bež nga chnabi'achəb ca notə'ətezəchlə beŋə', na' notono no soi tiləlen leb.

⁵ Na' bežən' be'eb dižə' de que naquəb ca Diozən' na' be'eb bichlə dižə' bžia bnitə'əb Diozən' lao çhəpeyon bio' gwnabi'ab.

⁶ Gwŋechguab contr Diozən', bžia bnitə'əb le' na' lecə bžia bnitə'əb yoban' na' len beŋə' ca' ža' na'.

⁷ Na' gwyo'o lao na' bežən' gwdiləlemb beŋə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' bzob lega'aque' xni'abən' par bçhi' bsaquə'əb lega'aque'. Nach gwnabi'ab beŋəçhən' yoguə' nasyon yoguə' yež, yoguə' dia na' yoguə' beŋə' chso'e gwde gwdele dižə'.

⁸ Na' yoguə' beŋə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr çhe Jesocristən' gwso'elaogüe'eb. Catə'an ze'e xē yežlyon' banyoj la beŋə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e libr çhe Jesocristən' ben' gw-x-

aquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

⁹ Le'e žia nagle de'e chene legwzenag de'e nga.

¹⁰ Beṇə' ca' choso'ozo beṇə' yoblə xni'aga'aque'enə' ca pres o ca esclabos, can' chso'one' ca' gac čhega'aque'. Na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' len yes ya, leczə can' sa'ate'. De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' gonlilažə'əchone' bitə'ətezə chac čhecho.

¹¹ Na' ble'ida' yeto bež bchojəb lo'o yon'. Na' bežən' žia čhopə lozəb ca loz xilə' dao' pero be'eb dižə' goxoayag can' chon belən' bian' beyaque gwxiye'enə'.

¹² Na' bežən' bian' ble'ida' de'e neche bemb par nič bež əgwchopen' gwnabia'ab lao leb na' bnežjob leb doxen yelə' gwnabia' de'en gw-dapəbən'. Nach bia əgwchopen' bemb par nič beṇə' ca' ža' yežlyon' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' naquə güe' yichjeinə', güe' de'en goquə ca to de'e gatlemb.

¹³ Na' bia əgwchopen' bemb de'e zan de'e zaquə' yesyə'əbanchgüei beṇə', xte bemb par nič beṇə'chən' besə'əle'ine' yi' le'e yoban' na' betjən lao yežlyon'.

¹⁴ Na' laogüe de'en bemb de'e besyə'əbanene'enə' lao bež nechən', bxoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' par nič ca' gwso'elaogüe'e bia nechən' bian' goquə güe' yichjəbən' len yes yanə', güe' de'en bašə gatlemb. Na' bež əgwchopen' bemb mendad par gwso'one' to lgua'a lsaquə' bež nechən'.

15 Na' goquən lao na' bež əgwchopen' bemb par nich gwyo'o lgua'a lsaquə' bež nechən' biš xne. Na' lgua'a lsaquə'ənə' be'eczən dižə' na' benən ca gws'o'ote' beṇə' ca' cui gws'o'elao' len.

16 Na' leczə benən byen par nich goso'ozo yoguə' beṇə' señy che bežən' na'aga'aque' licha o lao xgaga'aque', beṇə' blao na' la'anə' beṇə' cui zjənaquə blao, na' la'anə' beṇə' gwni'a o beṇə' yašə', na' la'anə' beṇə' zjənaquə esclabos o beṇə' cui zjənaquə esclabos.

17 Bitobi bi goquə so'ote'e na' nic goquə bi yesə'azi'e šə cui zjəzoe' señy che bežən' o šə cui zjəzoe' nomero de'en zejən labən'.

18 Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən', na' šə no chejni'in cheyalə' gwlabə' nomero chebən'. Na' nomero chebən' naquən can' chlab chio'o beṇach, xop gueyoa gyon xop.

14

De'en gws'o'ol beṇə' ca' to gueyoa tapeyon mil gws'o'elaogüe'e Diozən'

1 Nach bgüia' na' ble'ida' Jesocristən' ben' gwx-aquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gws'o'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', zeche' lao ya'a Sionnə' len togueyoa tapeyon mil beṇə' yoblə. Na' nyoj le'enə' na' len la Xə' Diozən' lao xga beṇə' ca'.

2 Na' benda' chso'ol beṇə' zan beṇə' ža' yoban'. Na' benda'an ca chsiž catə' dechgua yaon' na' ca nen catə' lechgualə chñin, na' benda' nenən can' chol arpan' catə' chəsə'əgole' de'e zan tši'izə.

3 Na' benda' chso'ole' to imno cobə lao Diozən' gan' chi'e chnabi'enə' gan' nitə' bia ca' tap na' beṇə' golə blao tapechoa ca'. Pero beṇə' ca' to

gueyoa tapeyon mil na'azə goc bososede' imnon' par gwso'ole'en. Beṇə' ca'anə' zjənchoje' entr beṇəchən' chse'ejle'e de que Jesocristən' gwduxjue' xtolə'əchon'.

⁴ Beṇə' ca' chsa'aque'ne' che tozə Jesocristən', na' de'e na'anə' gwxaquə'əlebəga'aque'ne' ca beṇə' cui chgo'o xtoi. Beṇə' ca' chso'one' con can' na Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Lega'aque'en zjənchoje' entr beṇəchən' chse'ejle'e de que Jesocristən' gwduxjue' xtolə'əchon'.

⁵ Chso'e por dižə' li, na' bitobi bi de'e mal da əchen yichjla'ažda'oga'aque'enə'.

De'en gosə'əna šonə angl

⁶ Nach ble'ida' yeto' angl gwchol yoban' chde' lao be'. Gwduxjue'ine' beṇə' ža' yežlyon' to dižə' güen dižə' cobə che Diozən' de'e zaquə' zejlicane. Na' gwduxjui'en len beṇə' zjənaquə to to nasyon, to to yež, to to dia, na' beṇə' chso'e gwde gwdele dižə'.

⁷ Gwne' zižjo gože' lega'aque': —Le'e gapə Diozən' respet, le'e güe' Diozən' yelə' bala'an, chedə' babžin or gone' castigw beṇə' ca' cui chso'elao' le'. Le'e güe'elao' Diozən' ben' ben yoban', yežlyon', nisda'onə' na' bej ca'.

⁸ Na' gwde na' bchoj yeto' angl, na' gwne': —Bač bžin ža cuiayi' syoda Babilonian' la' beṇə' gwnabia' ca' ža' syodan' bagwso'one' par ničh beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon ca' choso'ozoe' Diozən' ca'alə cuich chso'elaogüe'ene'.

⁹ Nach gwde na' bchoj angl əgwyone, na' leczə gwne' zižjo gwne': —Notə'ətezə beṇə' chso'elao'

bežən' na' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb na' notə'atezə bagwso'e latjə bosozoe' seňy che bežən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque',

10 lega'aque'enə' gon Diozən' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' chso'one'. Yesə'əzaquə'əzi'e gan' chalə' yi' na' sofr. Na' angl che Diozən' na' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beňə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' yesə'əle'ine' can' gac che beňə' ca'.

11 Na' chas žen che yi'inə' gan' yesə'əžaglaogüe' zejlicane, na' do ža do yel bito bi dezcanz gatə' chega'aque'. Can' gaquə che beňə' ca' chso'elao' bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə ca leb beňə' ca' zjəzo seňy che labən' lao xgaga'aque' o na'aga'aque'.

12 De'e na'anə' chonən byen sotezə so chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' goncho can' none' mendadən' na' sotezə socho gonlilažə'əcho Jeso'osən'.

13 Na' benda' to beňə' zo yoban' gože' nada': —Bzoj de que dezd na'a beňə' ca' chso'onlilažə' Xancho Jesocristən' nite'e mbalaz catə'an sa'ate'. Bzoj de que Spirit che Diozən' nan de que de'e li nite'e mbalaz chedə' Diozən' gwcueze' de'en gwlo'e lao na'aga'aque' so'one' na' Diozən' əžjsa'alaže'e yoguə' de'e güen de'en bagwso'one'.

Catə' Diozən' yotobe' cwseš che'enə'

14 Nach bgüia' na' ble'ida' to bejw šyiš le'e yoban' na' chi' Xi'in Diozən' cožə' bejon', naque' ca to beňəch. Na' zo to coron de or yichje'enə' na' noxe'e to oz de'en nlachgua.

15 Na' bchoj yeto angl lo'i gan' chso'elaogüe'e Diozæn' yoban' na' gwne' zizjo gože' ben' chi' cožə' bejon': —Babžin or yetobo' trigw de'en goquə lao yežlyon', la' bagolən. Na' bečhoguən.

16 Nach ben' chi' cožə' bejon' bečhogue' trigon' len ozən' par bezi'e cwsešən'.

17 Na' bezchoj yeto anglən' gan' chso'elaogüe'e Diozæn' yoban' na' leczə noxe'e to oz de'en nlachgua.

18 Nach bezchoj yeto anglən' beņə' zo gan' zo mes gan' chso'elaogüe'e Diozæn', ben' chapə yi' de'en chalə' lao mesən'. Na' anglən' gwne' zizjo bolgüiže' angl əgwchopen' ben' leczə noxə' ozən', gože'ene': —Bagüe obas ca' de'en žia lao yežlyon'. Bečhogga'aquən len oz chio'onə' nič yetobəga'aco'on.

19 Nach anglən' bečhogue' obas ca' de'en žia lao yežlyon' na' bzale'en lo'o ša' xen de yej gan' choso'osi'en par chechoj xisein'. Na' zejen dižə' de que Diozæn' botobe' beņə' ca' cui boso'ozenag che' par benchgüe' lega'aque' castigw.

20 Beņə' zan juisyən' botobe' na' bnežjue' castigw čega'aque'enə', na' tant besə'əžaglaoga'aque' xte ble'ida' xčhenga'aque'enə' ca nis oban' de'en boso'osie' lo'o šan' de'en chi' fuerlə syodan'. Na' gwžian de'e zil lao yežlyon', bžinten ca tmetr yo'o gašjə yelə' zitjw na' bšiljon šonə gueyoa kilometros.

15

Angl ca' gwso'on par nič gotə' gažə castigw de'en bselə' Diozæn' le'ezelaogüe

1 Na' ble'ida' yeto de'e lechguale zaquə' yebanecho le'e yoban', to de'e žialao xen. Ble'ida' gažə

angl beṇə' naquə lao na'aga'aque' so'one' par niḥ gaquə yegažə de'e mal par yeyož əgwlo'e Diozən' can' chnežjue' castigw che beṇə' chso'on de'e malən'.

² Na' ble'ida' to de'en naquə ca to nisdao' de bidr nchixən len yi' na' lao nisdə'onə' zjəzecha beṇə' ca' gwso'on gan cui gwso'elaogüe'e bežən' na' lgua'a lsaquə' de'e naquə ca leb na' leczə cui gwso'e latjə yesə'anite'e señy cheb o numero de'en zejen labən'. Na' beṇə' ca' zjənoxe'e tgüejə arpa de'en bnežjw Diozən' lega'aque'.

³ Na' chso'ole' to imno de'en naquə ca de'en bzejni'i de'e Moizezən' beṇə' Izrael ca', Moizez ben' goquə beṇə' güen xšin Diozən'. Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' bzejni'ine' beṇə' ca' ble'ida' niḥ chso'ole'en, na' nan: Xanto' Dioz, le' chono' milagr xen na' bichlə de'e zaquə' yebaneto'.

Len' napo' le'ezelaogüe yelə' guac xen.

Na' zdaczo' licha na' chono' can' na'onə'.

Len' chnabi'o nasyon ca'.

⁴ Gwžin ža catə' yoguə' beṇə'chən' əsa'ape' le' respet na' əso'elaogüe'e le'.

Len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy.

Na' beṇə' ža' yoguə'əlol nasyon əso'elaogüe'e le' catə' la'aque' laogo'onə',

chedə' babesə'əle'ine' de que yoguə'əlol de'en babeno'onə' beno'on can' cheyalə' gaquən.

⁵ Na' gwde de'e ca' ble'ida' nla'axejə gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban' na' naquən ca yo'o de lachə' de'en gwso'on beṇə' Izrael ca' latjə dašən' gan' gwzo Diozən' len lega'aque'.

⁶ Na' angl ca' gažə, beṇə' ca' ble'ida' antslə, besyə'əchoje' gan' chso'elaogüe'e Diozən' yoban', beṇə' ca' naquən lao na'aga'aque' so'one' par nič gaquə gažə de'e mal ca' lao yežlyon'. Na' zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyış xilə' juisy, na' cho'alčo' to toga'aque' zjənyečhjan sinš de or.

⁷ Nach to bia ca' tap bia ca' nitə' lao Diozən' bnežjob angl ca' gažə tgüejə tas de or gan' yo'ožə to de'en gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjo Diozən' beṇə' ca' chso'on de'e malən', Dioz ben' zoczə zejlicane.

⁸ Na' de'e tant chey che'eni' gan' zo Diozən' na' tant yelə' guac xen nape' xte goc ca to ga chas žen gan' chso'elaogüe'ene' yoban'. De'e na'anə' notono no goc šo'o gan' chso'elaogüe'ene' xte que catə'əch beyož goc de'e mal ca' gažə de'en naquə lao na' angl ca' gažə.

16

Tas ca' gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əlebe ca castigw de'en gwnežjo Diozən' beṇə' mal ca'

¹ Nach benda' gwṇe Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gože' angl ca' gažə: —Le'e žja'ac le'e žjəcuasə de'en yo'ožə lo'o tas chele ca' lao yežlyon', la' de'en zjəyo'ožənnə' gwxaquə'əleben ca castigw gual de'en əgwnežjua' beṇə' ca' chso'on de'e malən'.

² Nach gwyej angl nechən' jəcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yežlyon' na' yoguə' beṇə' ca' zjəzo señy che bežən' na' chso'elaogüe'e lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb gosə'əbie' to clas yežə' əzban na' gwlachguan.

³ Nach angl əgwchopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao nisdə'onə' na' nisdə'onə' beyaquən ca chen che beṇə' guat. Na' gwsa'at yoguə' bia ca' ža' lo'o nisən'.

⁴ Nach angl əgwyonən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao yao ca' na' bej ca' na' leczə besyə'əyaquən chen.

⁵ Na' benda' de'en gož anglən' ben' chapə nisən' de'en de lao yežlyon', gože' Diozən': —Xanto' Dioz, len' naco' beṇə' la'aždao' xi'ilažə' juisy. Len' bazoczə' catə'an bxi'o yežlyon' na' zoczə' na'a. Na' zdaczə' licha ca de'en chnežjo' beṇə' mal ca' castigw quinga de'en chsa'aque'.

⁶ Lega'aque' bagwso'ote' profet ca' beṇə' ca' gwsə'e xtižo'onə' na' bagwso'ote' nochlə beṇə' gwlejo' par gwsa'aque' lažə' na'onə'. De'e na'anə' babeno' par nič əse'eje' nis de'en babeyac chen. Ca'aczən' cheyalə' gac chega'aque'.

⁷ Na' benda' yeto angl ben' zecha cho'a mes gan' chso'elaogü'e Diozən' gwne': —Xanto' Dioz, lən' napo' le'ezelaogü'e yelə' guac xen. De'e li zdaczə' licha can' chnežjo' castigw che beṇə' mal ca' na' chono' can' na'onə'.

⁸ Na' angl əgwdapən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao bgüižən' na' benən par nič bgüižən' bzeyən beṇəchən' len yi' cheinə'.

⁹ Lechguale bzeyən beṇəchən', pero bito besyə'ədiṇjene' xtolə'əga'aque'enə' par əso'elaogü'e Diozən'. Nachle boso'ožia boso'onite'e Diozən' ben' chon par nič chəsə'əžaglaogü'e'.

¹⁰ Na' angl güeye'enə' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' gan' chi' bežən' chnabi'ab na' beyac

žchol doxen gan' chnabi'abən'. Na' beṇə' ca' ža' gan' chnabi'abən' gwsa'oya'a ložə'əga'aque'enə' tant besə'əyiya'a cuerp čhega'aque'enə'.

11 Na' bitoczə besyə'ədiṇjene' de'e malən' gwso'one'enə' la'anə'əczə besə'əžaglaochgüe', nachle boso'ožia boso'onite'e Dioz ben' zo yoban' por ni čhe de'en chse'ey chəsə'əla' cuerp čhega'aque'enə' na' por ni čhe de'en zjəžie' yežə'ənə'.

12 Na' angl əgwɔopen' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas čhe'enə' lao yao xen de'en nzi' Eofrates na' bebiž nis yaon' na' beyaljo to nez par nič rei ca' za'ac gan' chla' bgüižən' yesə'əžine' gan' gaquə gwdiḷən'.

13 Nach šonə de'e xio' ca' besyə'əyaquən blož. Na' to bložən' ble'ida' bchojəb cho'a beḷən' bian' beyaque gwxiye'enə', na' yetob bchojəb cho'a bežən', na' yetob bchojəb cho'a bež əgwchope bian' choe' dižə' goxoayaguən' par nič beṇəchən' chso'elaogüe'e bež nechən'.

14 De'e xio' quinga gwso'onən miḷagr na' jəsə'ətobən yoguə' beṇə' ca' chəsə'anabia' doxenlə lao yežlyon'. Jəsə'ətobən lega'aque' tozə latjə par nič nite'e probnid yesə'ədiləlene' Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen catə'ən əžin žan' nžie' bia' yesə'ədiləlene'ene'.

15 Nach benda' gwna Xi'in Diozən': —Le'e gon xbab de que nada' yida' əgwnežjuə' castigw čhe beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' senyala' lega'aque' can' chon to beṇə' bguan. Mbalaz sole šə bazole probnid chbezle nada' catə'ən yida'anə'. Pero šə cuiṇə' yediṇjele de'e malən' chonle catə'ən

yida'anə', gona' ca sa'ache'i yoguə'ə̀lɔl beṇačhən' ca naquə yoguə' de'e mal ca' babenlən'.

¹⁶ Nach bezle'ida' to latjə gan' nzi' Armagedon dižə' ebreo. Latjən' nzi' ca'anə' əbtob de'e xio' ca' beṇə' ca' chəsə'ə́nabia' lao yežlyon'.

¹⁷ Na' angl gažən' bcuase' de'en yo'ožə lo'o tas che'enə' lao be', na' benda' gwne Diozən' zižjo gan' chso'elaogüe'ene' yoban' gan' leczə chi'e chnabi'e, gwne': —Bač bseła'a yoguə' castigw ca' de'en nžia bia' əseła'a.

¹⁸ Nach gwyep yes, goc sšag, na' gošj gwtin, na' lechguale gwxo' mazəchlə can' bagwxo' batə'ətezəchlə lao ža' beṇačhən' yežlyon'.

¹⁹ Na' le'ezelaogüe syoda blaoch de'en chi' lao yežlyon' gwžiai'i'n goquən šonlə, na' leczə gwžiai'i' syoda ca' yeziquə'əchlə de'en zjəchi' lao yežlyon'. Diozən' bitoch gwleze' par bnežjue' castigw che de'e malən' bagwso'ontec beṇə' ca' chəsə'ə́nabia' Babilonian' na' de'e na'anə' bnežjue' lega'aque' castigw gual zejlicane tant chže'e che de'e malən' gwso'one'enə'.

²⁰ Na' de'e tant gwxo'ochgua xte benittecza yoguə'ə̀lɔl islas ca' na' ya'a ca'.

²¹ Na' leczə gwche'echgua yej ži'a lao yežlyon' na' cha'aga'aquən tapa rob güejə to ton. Besə'əžaglaochgua beṇə' ca' ža' yežlyon' na' boso'ožia boso'onite'e Diozən' de'en bene' par nič gwche' yejən'.

17

Castigw de'en bnežjw Diozən' no'olə sargatən'

1 Na' lao angl ca' gažə beṇə' ca' gwso'oxə' tas de orən', toe' gože' nada': —Da gwlo'ida' le' castigw de'en əgwnežjo Diozən' no'olə blao no'olə sargatən' chi' lao nisdao' ca'.

2 Yoguə' beṇə' chəsə'anabia' lao yežlyon' bagosə'azolene'ene'. Na' yoguə' beṇə' ža' yežlyon' bagwse'eje' bino de'en bnežjue' lega'aque' par ničh gosə'azelaze'e gosə'anitə'əlene' le'.

3 Nach lao ben Spirit che Diozən' par ble'idaogüe'eda' de'e quinga, anglən' gwchi'e nada' latjə dašən'. Na' ble'ida' to no'olə žie' cožə' to bež əxṇa bia gažə yičjən' na' žia ši lozəb. Na' nyoj zan dižə' lao cuerp chebən' de'en chloe' de que chon cuimb ca Dioz.

4 Na' no'olən' nyaze' lachə' morad na' de'e xṇa na' non cuine' xoche len or, len yej fin, na' len perlas. Na' noxe'e to tas de or gan' yo'ožə to bino. Na' binon' zejen dižə' de que chebeine' chone' yoguə'əloj de'en chgue'i Diozən' na' de'en naquə contr Diozən'.

5 Na' lao xgue' na' nyoj le'enə', na' ngašə' can' zejen, chedə' nan quinga: “Syoda Babilonia de'en naquə de'e blao. Nada' chona' par ničh beṇə' ža' yežlyon' bito chso'elaogüe'e Diozən' na' chso'one' bichlə de'en chgue'i Diozən'.”

6 Na' ble'ida' de que chzože no'olə na'anə'. Chzožene' chedə' güe'eje' xchen beṇə' ca' gwso'ote'enə' beṇə' ca' gwsa'aque' lažə' na' Diozən' na' gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'. Na' catə' ble'ida' no'olənə' lechguale bebanda' can' naque'enə'.

7 Nach gož anglən' nada': —Bito yebando'. Na' gwzejni'ida' le' bi zejen ca de'en ble'ido' žia no'olən'

bežən' bia gažə yichjən' na' žia ši lozəb.

⁸ Bežən' bian' ble'ido'on gwzob to tyemp. Bitoch zob n̄a'a, pero güidəb de'e yoblə la' əchojəb lo'o yech gabilən' gan' yo'ob n̄a'a, na' leczə na'an yeyo'ob gaquəb castigw zejlicane. Na' beṇə' ca' ža' yežlyon' beṇə' ca' cui zjənyoj laga'aque'enə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanen', yesə'ənaogüe' bežən' na' yesyə'əbanene' can' gwzob antslə, na' ca'aczən' sob n̄abi'ab de'e yoblə la'anə'əczə cui zob n̄a'a. Catə'an cuinə' x̄e yežlyon' banyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicane le'e librən'.

⁹ Na' nga de to yelə' sin' de'e əgwzejni'in chio'o che bežən'. Yichjəb ca' gažə zejen gažə ya'a gan' chi' no'olən'.

¹⁰ Na' leczə yichjəb ca' gažə zejen gažə rei. Gu-eye'e bagosə'anabi'e na' bagwnit yelə' gwnabia' čhega'aque'enə'. Toe' chnabia' n̄a'a, na' ben' yeto ze'e yide' par n̄abi'e pero na' šložgan' n̄abi'e.

¹¹ Na' bežən' bian' gwzo antslə na' bitoch zob n̄a'a zejen yeto rei beṇə' gaquə ca beṇə' ca' gažə. Gone' yoguə'əloł de'e mal ca de'en gwso'one'enə' na' n̄abi'e xte catə' gon Diozən' par nič cuiayi'e zejlicane.

¹² Na' lozəb ca' ši de'en ble'ido' zejen ši rei beṇə' ze'e za'ac par yesə'anabi'e. Na' bežən' gomb par nič yesə'anabi'e txen len leḅ tši'izə pero šložgan' yesə'anabi'e len leḅ.

¹³ Rei ca' ši tozə can' so'one' x̄bab na' tozə can' so'one' de'e malən'. Na' yelə' guac de'en gatə' čhega'aque'enə' na' len yelə' gwnabia'anə' yesə'əchine'en par so'one' con can' yene'e bežən'.

14 Yesə'ədiləlene' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə', na' Jesocristən' gone' lega'aque' gan na' nite'e xni'enə', chedə' le'enə' chnabi'e notə'ətezəchlə beṇə' blao na' notə'ətezəchlə rei. Na' beṇə' ca' so'on txen len Jesocristən' zjənaque' beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' xi'ine', na' nitə'ətezə nite'e chso'onlilaže'ene' na' choso'ozenague' che'.

15 Na' anglən' gozne' nada': —Nisda'onə' gan' chi' no'olə sargatən' zəjen dižə' de que beṇə' zan juisy beṇə' zjənaquə' zan yež na' zan nasyon na' beṇə' chsa'ac gwde gwdeleḁ dižə' choso'ozenague' che no'olən'.

16 Na' bežən' bian' žie'enə' gue'ib le', na' leczə can' so'on rei ca' ši, beṇə' ca' ble'ido' che ši loz bežən', leczə yesə'əgue'ine' no'olən' na' txen len bežən' yesyə'əque'e bitə'ətezə de'en de che' na' yesə'əcua'aṇe' ga'alyide'. Na' so'ote'ene' nach əsa'ogüe' xpele'enə' txen len bežən' na' de'en yega'aṇən' yoso'ozeye'en.

17 So'one' ca' chedə' Diozən' cue'e xbabən' lo'o yiçhja'ažda'oga'aque'enə' par yoso'ožiyi'e no'olən'. De'e na'anə' nacho de que tozə' naquə' xbab che ši rei ca' par so'one' con can' yene'e bežən' xte so'one' yoguə' can' babžia Diozən' bia' gaquə'.

18 Na' no'olə sargatən' ble'ido'on naque' syoda de'en naquə' le'ezelaogüe' de'e blao lao yežlyon' na' de'en chnabia' rei ca' beṇə' ca' ža' yežlyon'.

18

Can' gaquə' catə' cuiayi' syoda Babilonian'

¹ Na' gwde na' ble'ida' yeto angl ze'e yoban' betje' lao yežlyon'. Na' nape' yelə' chnabia' xen par chac can' ne'enə', na' yelə' chey che'eni' che'enə' bse'eni'in lao yežlyon'.

² Na' anglən' gwne' zižjo gwne': —Babžin ža cuiayi' syoda Babilonian'. Gaquən latjə che angl bzelao ca' na' de'e xio' ca' na' latj che yoguə' claste bia zo xile'e bia zjənaquə bia zban par len beṇachən'.

³ Cuiayi'in chedə' beṇə' gwnabia' che syodan' bagwso'one' par ničh beṇə' ca' ža' yoguə' nasyonnə' baboso'ozoe' Diozən' ca'alə na' cuich chso'elaogüe'ene', na' beṇə' ca' chəsə'anabia' doxen lao yežlyon' choso'ozenagzeche' che beṇə' gwnabia' che syodan' cle ca che Diozən'. Na' beṇə' güen dilgens ca' ža' lao yežlyon' bagwso'onchgüe' gan chso'ote'e bi de'en chəsə'əzi' beṇə' gwnabia' ca' par gwso'onche' de'e malən'.

⁴ Nach benda' gwne yeto beṇə' zo yoban' gwne': —Le'e nacle xi'ina' le'e yechoj syoda Babilonian' par ničh cui gonle txen len de'e malən' chso'on beṇə' Babilonia ca', na' par ničh cui si'ile castigon' txen len lega'aque' na' len yeziquə'əchlə beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque'.

⁵ Lechgualē de'e zan juisy xtolə' beṇə' Babilonia ca'. De'e na'anə' bitoch cuezə Diozən' par əgwnežjue' castigw chega'aque' zejlicane.

⁶ Na' beṇə' gwnabia' che Babilonian' na' len beṇə' ca' choso'ozenag chega'aque' yesə'əyi' yesə'əzaque'e can' boso'oči' boso'osaque'e beṇə' yoblə, yesə'əžaglaogüe' mazəchlə can' boso'oči' baboso'osaque'e beṇə' yoblə. Lechgualē castigw gualəch gaquə de'en yesə'əzi'enə' clezə ca de'en

gws'o'one' beṇə' ca' bos'o'ochi' bos'o'saque'e.

7 Na' ca' naquə beṇə' gwnabia' che Babilonian' lechguale bagwso'on cuinga'aque' xen na' lechguale bagwso'one' con bin' na la'ažda'omalga'aque'enə', ca'aczən' yesə'ayi' yesə'azaque'e na' yesyə'əgüine'ene'. So'one' xbab lo'o' yichjla'ažda'oga'aque'enə' de que cuat te cuich yesə'anabi'e na' syempr yoso'ozenag beṇə' čhega'aque'.

8 Pero lao tozə ža gaquə yoguə' de'e ca' so'one' xbab cuat gaquə čhega'aque'. Beṇə' zan sa'ate' na' gatə'əchgua de'e yesyə'əgüine'ene' na' gatə' yelə' chbil chdon na' syodan' šeyən na' cuiayi'in. Can' gac che syoda Babilonian', čedə' la' Xancho Diozən' len yelə' guac čhe'enə' gone' par nič beṇə' gwnabia' čhei ca' na' len beṇə' ca' choso'ozenag čhega'aque' yesə'əzi'e castigon'.

9 Na' beṇə' gwnabia' ca' ža' lao yežlyon' beṇə' ca' bos'o'ozenag che beṇə' Babilonia ca' par bos'o'ozoe' Diozən' ca'alə na' par gws'o'one' con can' na' la'ažda'omalga'aque'enə' yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' yesə'əle'ine' šey syodan' na' čhas žen čhein'.

10 Yesə'əžebe' par yesyə'əbigue'e galə'əzə. De'e na'anə' yesyə'əga'ane' zitə'alə yesə'əgüie', na' yesə'əne': —De'e mal juisy bachac che syoda Babilonia nga de'en naquə de'e blaoch ca' syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Bachbiayi' syodan' de'en bagwnabia'ach lao de'e ca' zjəchi' yežlyon'. Lao tozə or baben Diozən' par chbiayi'in.

11 Nach beṇə' güen diligens ca' ža' lao yežlyon' lecəzə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene' catə' cuiayi'

syodan'. Yesyə'əgüine'ene' čhedə' cuich no əžel no yesə'əzi' de'en so'ote'enə'.

12 Bito əžel no yesə'əzi' de'en se'enene' so'ote'e de'en naquə de or, de plāt, de yej fin, de perlas, na' no lachə' fin de lino na' de sed, lachə' morad na' lachə' x̄na, na' no yag de'e chl̄a' zix, na' yoguə' de'e ca' chso'one' de marfil, de yag fin, de brons, de ya na de marmol,

13 na' no canel na' bichl̄ə rcaud ca', no yal, no mirra, no perfome, no bino, no set, no yezj fin, no trigw, no go'on, no xilə', no cabey, no carret, na' len no beṇačh beṇə' ca' so'ote'e par əsa'aque' esclabos.

14 Na' yesə'əne' čhe syodan': —Yoguə' de'e ca' de'en gwsa'azlažə'əchgua beṇə' Babilonia ca' yesə'əzi'e lao yelə' gwni'a čhega'aque'enə' cuich gaquə yesə'əzi'en ṇa'a. Caguə no beṇə' gwni'a ša'ach Babilonian' ṇa'a par zejlicane, na' notoch no no so no yesə'əzi' de'e šao' de'e güen ca' de'en gosə'əzi' beṇə' Babilonia ca' antslə.

15 Na' ca naquə beṇə' güen dilgens ca' beṇə' ca' chso'ote'e de'e šao' de'e güen ca' chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca', bazjənaque' beṇə' gwni'a por de'en chəsə'əzi' beṇə' Babilonia ca'. Lega'aque' yesə'əžebe' catə' yesə'əle'ine' can' gaquə čhe syodan' na' yesə'əzeche' zitə'alə yesə'əbeže' na' yesyə'əgüine'ene'.

16 Na' yesə'əne': —De'e mal juisyən' bagoc čhe syoda nga de'en goquə blaoch lao syoda ca' yel̄a' de'en ža' yežlyon'. Beṇə' ca' gwž'a' syodan' gwsa'aze' lachə' fin na' lachə' de'e color morad na' de'e x̄na. Gwso'on cuinga'aque' xoche len no or, no yej fin na' no perlas.

17 Na' lao tozə or bagwnit yoguə' de'e šao' de'e güen čhega'aque' ca'.

Nach yoguə' xan barcw ca' na' nochlə beṇə' ca' choso'osa' barcw ca' na' beṇə' ca' chso'on žin lo'o barcw ca', na' beṇə' ca' chja'ac ga yoblə lo'o barcon', yogue'e yesə'əzeche' zitə'alə yesə'əgüie'.

18 Na' catə' yesə'əle'ine' čhas žennə' lao syodan' əsa'ache'ine' de que cheyənnə', na' yesə'əne': — Bitoch bi syoda yoblə chi' lao yežlyon' de'e naquə can' goquə syoda nga.

19 Nach yoso'ožia yichjga'aque'en bište yon' tant nite'e trist, na' yesə'əbežyaše'e na' yesyə'əgüine'ene', yesə'əne': —De'e mal juisy bagoc che syoda nga de'en goquə blaoch ca syoda ca' yelə' lao yežlyon'. Por yelə' gwni'a che beṇə' ca' gwža' na' yoguə' chio'o bencho gan xen ca naquə žinnə' babencho len barcw checho quinga. Na' na'a lao tozə or bagwžiayi' syodan'.

20 Na' to beṇə' zo yoban' gwne': —Ledoyebei chio'o zocho yoban', na' le'e yebei le'e apostol na' le'e profet na' len le'e yeziquə'əchlə bagwlej Diozən' par nacle lažə' ne'enə', čhedə' Diozən' gone' castigw che beṇə' Babilonia ca' por ni che de'en baboso'oči' baboso'osaque'e le'e.

21 Nach to angl gual bcose' to yej xen ca yej ca' chso'on žin gan' ža' molin, na' bzalə'en lo'o nisdə'onə'. Nach gwne': —Can' gaquə che syoda Babilonian', nitan can' gwnit yej xennə' de'en bzala'a lo'o nisdə'onə', cuatəch le'ichon de'e yoblə.

22 Cuatəch yesə'əcuež beṇə' gocuež ca' Babilonian'. Na' cuatəch əso'ole' lao lquey che syodan'. Cuatəch yoso'ogole' arpa o yoso'ocueže' bžejo lao syodan'. Notoch no nitə' no so'on žin lao syodan',

na' cuatəch yenecho sšag che yišə de'en chso'ote no'ol ca'.

²³ Ni quech le'icho be'eni' che lampara lao syodan', na' ni que yenchecho beṇə' so'on legr lao yelə' gošagna', chedə' notoch no ša'ach na'. Cuiayi' syoda che beṇə' güen dilgens ca', la'aṇə'əczə lega'aque' zjənaque' beṇə' blao lao yežlyon'. Beṇə' Babilonia ca' babesə'əxoayague' beṇə' ža' yoguə' nasyon ca' naquən' gwsə'one'enə'.

²⁴ Bagwsə'ote' profet ca' na' notə'ətezəchlə beṇə' gwlejš Diozən' par gwsə'aque' lažə' ne'enə', na' beṇə' Babilonia ca' zjənape' dolə' che yoguə' nochlə beṇə' bagwsə'ote' doxen lao yežlyon'. De'e na'anə' cuiayi' syoda chega'aque'enə'.

19

¹ Gwde na' benda' angl zan juisy beṇə' ža' yoban' chso'elaogüe'e Diozən' na' zižjo nen catə'an gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Dioz chechon'.

Le'enə' babene' par nič beṇə' ca' chso'on lilažə' le' cui žjəya'aque' lao yi' gabilən'.

Chey che'eni'ichgua gan' zoe'enə' na' nape' yelə' guac xen.

² Zdacze' licha ca' de'en chnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', na' chone' complir can' ne'enə'.

Baben Diozən' castigw che syoda əblao de'en gwx-aquə'əlebe ca to no'olə sargat

laogüe de'en gwsə'on beṇə' gwnabia' chei ca' par nič beṇə' ža' doxen lao yežlyon' bosə'ozoe' Diozən' ca'alə cui gwsə'elaogüe'ene'.

De'e na'anə' Diozən' babsele'e castigw de'en
 cheyalə' yesə'əzi'e ca naquən' gwso'ote'
 beṇə' ca' chso'elao' le'.

³ Nach de'e yoblə gosə'əne': —Beṇə' güen juisyən'
 naquə Diozən'. Zejlīcanen' chas žennə' gan' chey
 syodan'.

⁴ Nach beṇə' golə beṇə' blao ca' tapechoa
 besə'əzo xibe' gwso'elaogü'e Diozən' gan' chi'e
 chnabi'enə', gosə'əne': —Ca'ašgaczə gaquə. Beṇə'
 güen juisyən' naquəczə Diozən'.

Na' leczə ca' gwso'on bia ca' tap, bia ca' nitə' lao
 Diozən' gan' chi'e chnabi'enə'.

⁵ Nach benda' gwṇe to angl do gan' chi' Diozən'
 chnabi'e, na' gwne':

Ledoye'ela'och Dioz chechon', chio'o naccho beṇə'
 güen žin che' na' chapchone' respet,
 chio'o naccho beṇə' blao na' len chio'o cui naccho
 beṇə' blao.

*Yelə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe
 ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao
 xtolə'əga'aque'enə'*

⁶ Nach leczə benda' xṇe che yezan beṇə'
 chso'elaogü'e Diozən'. Na' xṇen' nenən can' chsiž
 yaon' catə' dechgwan na' ca nen catə'ən lechgualē
 chašjw chtin. Na' gosə'əne':

Beṇə' güen juisy naquə Xancho Diozən'.

Nape' le'ezelaogüe yelə' guac xen na' chnabi'e.

⁷ Ledoyebei, ledoso mbalaz, na' ledoye'ela'och le',
 chedə' babžin ža əgwšagna' Jesocristən' ben' gwxa-
 quə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə'
 Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Bazo no'olən' si'e par gaque' xo'ole'.

8 Na' baben Jesocristən' par niçh no'olən' nyaze' lachə' fin de'en naquə šyiš xilə' juisy na' de'en cui naquə manch.

Na' lachə' fin de'en nacho nyaz no'olən' de'en naquə de'e šyiš zejen dižə' de que chio'o bagwlej Diozən' par naccho lažə' ne'enə' zotezə zocho choncho de'e güennə'.

9 Nach anglən' bolgüiže' nada' de'e yoblə gwne': —Bzoj de que mbalaz beṇə' ca' bazjənaquə combid par əžja'aque' gan' gaquə yelə' gošagna' che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

Na' anglən' leczə gože' nda': —Diozən' babene' par niçh gwnia' ca', na' naquən de'e li.

10 Nach bzo xiba' par güe'elaogua'a anglən', pero anglən' bito be'e latjə, gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə chso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən'.

Na' ca'aczən' naquən, notə'ətezcho cho'echo dižə' de que chonlilažə'əcho Jeso'osən', zo Spirit che Diozən' len chio'o chonən ca cho'echo xtiže'enə'.

Ben' žia cožə' cabey šyišən'

11 Nach ble'idaogüe'eda' nla'axejə yoban' na' ble'ida' to cabey šyiš na' Jeso'osən' žie' cožə'əbən'. Len' chone' par niçh chac can' ne'enə' na' le' syempr choe' dižə' li. Zdacze' licha ca de'en chchoglaogüe'en che yoguə'əlol beṇə' šə non' napə dolə', na' zdacze' licha can' chdiləlene' de'e malən'.

12 Jelaogüe' ca' chsa'actitən ca to yi' de'e chalə'əniṇ, na' zan coron nitə' yichje'enə', na' lao

xgue'enə' nyoj yeto le' de'en cui nombia' nochlə beṇə'.

13 Na' nyaze' to lachə' de'e dopə chen, na' yoso'osi' beṇə' le' Xtižə' Diozən'.

14 Na' angl ca' ža' yoban' beṇə' zjənaquə soldad che Diozən' gosə'ənaogüe'ene', zjənyaze' lachə' fin de'en naquə de'e šyiš na' de'e cui naquə manch, na' yogue'e zjəžie' cabey šyiš.

15 Na' cho'enə' zo to spad de'e nlachguan par nič gwzo'e beṇə' ca' ža' yoguə' nasyon xni'enə'. Nabi'e lega'aque' na' gone' ca' yesə'əzexjw yičhjga'aque' laogüe'enə'. Le'enə' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' chso'on de'e malən', chedə' chža'achgua Diozən' lega'aque', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xən.

16 Na' le'e xadon che Jeso'osən' na' len le'e ni'enə' nyoj dižə' quinga: “Nada' chnabi'a notə'ətezəchlə rei na' notə'ətezəchlə beṇə' blao.”

17 Nach ble'ida' to angl zeche' lao bgüižən' na' bolgüiže' yoguə' cłaste šod ca' bia ca' chaš le'e yoban' na' gože' lega'acquəb zižjo: —Le'e da leyedobə nga par gaole to xše' xen de'e gon Diozən' le'e.

18 Gatə' xpelə' rei, na' xpelə' no comandant na' no beṇə' gual. Gatə' xpelə' cabey na' xpelə' beṇə' ca' gosə'əbia lega'acquəb. Gatə' xpelə' yoguə' cłaste beṇə', beṇə' gwsa'ac esclabos na' beṇə' cui gwsa'ac esclabos, beṇə' gwsa'ac beṇə' blao na' beṇə' cui gwsa'ac beṇə' blao.

19 Na' ble'ida' bež gaž yičjən' na' bežən' yeto len yoguə'əlo rei ca' na' yoguə' soldad zan che rei ca'. Bač nite'e probnid par yesə'ədiləlene' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' na' len soldad che' ca'.

20 Na' bež nechən' len bia əgwchopen' bian' choe' dižə' goxoayag par niç beṇachən' chso'elaogüe'e bež nechən', chopteb besə'ədolə' na' gwsa'acquəb lao na' Jeso'osən'. Bež əgwchope na'anə' bian' ben de'e zan de'e besyə'əbane beṇə' lao bež nechən' par bxoayaguəb beṇə' ca' nitə' seṅy che bež nechən' na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' de'en naquə ca leb. Na' neɟjəmbanga'acquəb bzalə' Jeso'osən' lega'acquəb lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', to yi' xen de'en naquə ca to nisdəo'.

21 Na' Jeso'osən' ben' žia cožə' cabey šyišən' bete' rei ca' na' soldad zan čhega'aque' ca' len spadən' de'en zo cho'enə' de'en nłachgua. Nach yoguə'əlol šod ca' gwsa'oxatəb xpelə'əga'aque'enə'.

20

Can' gaquə lao tmil iz

1 Na' ble'ida' to angl beṇə' zo yoban' betje' par bsaljue' yech gabilən', na' noxe'e to gden xen.

2 Na' anglən' bñize' belən' bian' beyaque gwxiye'enə' ža gwlasda'ote, de'en le Satanas, na' bčeje'eb gdenṇə' par tmil iz.

3 Nach bzalə'eb lo'o yech gabilən' na' le'e bseyjwte' cho'a yechən', na' bchiše'en to sey. Bene' ca' par niç cuich xoayaguəb beṇə' ža' yežlyon' xte catə' te tmil iz. Cana'ach yoseže'eb yechojəb yeto tyemp dao'.

4 Nach ble'ida' zjəchi' beṇə' chəsə'anabia' txen len Cristən' na' yogue'e len le' gosə'əçhoglaogüe'en che beṇachən' šə non' napə dolə'. Na' beṇə' ca' chəsə'anabia' len le' zjənaque' beṇə' ca' cui əgwso'elao' bežən' nic lgua'a lsaquə' de'en naquə

ca leb, na' bito gwso'e latjə yoso'ozoe' señy
 çhebən' lao xgaga'aque'enə' o na'aga'aque'enə'.
 Gwso'e dižə' de que chso'onlilaže'e Jeso'osən',
 na' bosso'ozenague' çhe xtižə' Diozən'. De'e
 na'anə' beṇə' ca' chəsə'əgue'i Diozən' gwso'ote'
 lega'aque' gosə'əçhogue' yenga'aque'enə'. Pero
 babesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca' nich
 chəsə'anabi'e txen len Cristən' tmlil iz.

⁵ Cristən' bolis bosbane' lega'aque' ladjo beṇə'
 guat ca' antslə ca beṇə' yeziquə'əchlə. Na' catə' te
 yesə'anabi'e tmlil iz, cana'ach yeziquə'əchlə beṇə'
 ca' bagwsa'at yesyə'əbane' ladjo beṇə' guat ca'.

⁶ Mbalaz par beṇə' ca' babolis bosban Cristən'
 ladjo beṇə' guat ca' antslə ze'e solao tmlil izən',
 beṇə' ca' bagwlej Diozən' par zjənaque' lažə'
 ne'enə'. Bito gac çhega'aque' can' gac çhe
 beṇə' ca' yesə'əžaglaochgua zejlicane. Na' de'en
 yesə'əžaglaochgüe' zejlicane lenṇə' nacho yelə'
 got əgwchopen'. Na' beṇə' ca' zjənaque' lažə'
 na' Diozən' ṇitə'ətezə ṇite'e əso'elaogüe'ene' na'
 əso'elaogüe'e Cristən' can' gwnitə'ətezə gwnitə'
 bχoz çhe beṇə' Izrael ca' gwse'ejni'alaže'e Diozən'.
 Na' beṇə' ca' zjənon cuinga'aque' lažə' na' Diozən'
 lega'aque' yesə'anabi'e txen len Cristən' tmlil iz.

⁷ Na' catə' bagoc tmlil iz chəsə'anabi'e, Diozən'
 güe'e latjə yechoj gwxiye'enə' de'en le' Satanas lo'o
 yech gabilən' gan' yo'on.

⁸ Na' yechojən par əxoayaguən beṇə' ca' ža' dox-
 enlə lao yežlyon' de'e yoblə, beṇə' ca' chəsə'əne'
 Gog na' Magog. Gwxiye'enə' əxoayaguən lega'aque'
 na' əgwtoḃən lega'aque' par yesə'ədilələne' Cristən'.
 Na' beṇə' zan juisy əgwtoḃən contr Cristən' ca yox
 zannə' de'en chi' cho'a nisdəo'.

9 Nach ble'idaogüe'eda' chac ca', za'ac beṇə' zan doxenlə lao yežlyon' na' gwse'echje' syodan' chaque Diozən' chei gan' ža' beṇə' ca' bagwleje' par zjənaque' lažə' ne'enə'. Nach Diozən' bene' par nič bchoj yi'inə' yoban' bžinten lao yežlyon' par bžiyi'in beṇə' ca' babtob gwxiye'enə'.

10 Na' ca naquə gwxiye'enə' de'en bxoayag beṇə' ža' yežlyon', Cristən' bzale'en lao yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', lo'o yi' xen de'en naquə ca to nisdao'. Bzale'en gan' bzale'e bež nechən' na' bež əgwchope bian' bxoayaguəb beṇəchən' len dižə' güenlažə' chebən'. Na' chəsə'əžaglao gwxiye'enə' len bež ca' lo'o yi' gabilən' do ža do yel par zejlicane.

Diozən' gwčhoglaogüe'en che beṇə' ca' bagwsa'at šə non' napə dolə'

11 Nach ble'ida' chi' Diozən' lao to siy xen de'en naquə de'e šyiš na' chnabi'e. Na' leczə ble'ida' benitteczə yežlyon' na' de'e ca' chle'icho le'e yoban' čhedə' bitoch byažjga'aquen.

12 Na' ble'ida' beṇə' ca' bagwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən', beṇə' ca' gwsa'ac beṇə' blao na' len beṇə' ca' cui gwsa'ac beṇə' blao. Yogue'e zjəzeche' lao Diozən'. Nach Diozən' bzaše' libr ca' gan' zjənyoj yoguə' de'e ca' gwso'on to toga'aque'. Nach gwde na' bzaše' yeto libr gan' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicanen'. Na' yoguə' beṇə' ca' gwsa'at sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' gwčhoglaogüe'en čhega'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon bin' gwso'on to toga'aque', con can' nyoj le'e libr ca'.

13 Na' yoguə' beṇə' bagwsa'at lo'o nisda'onə' sin cui gwso'onlilaže'e Jesocristən' lenczəga'aque'

besyə'əchoje' par gosə'əzeche' lao Diozən' na' le'egatezə ca' yoguə' beṇə' bagwsa'at gatə'ətezəchlə leczə besyə'əchoje' latj che beṇə' guat ca'. Na' Diozən' gwčhoglaogüe'en che to toga'aque' de que yesə'əzi'e castigw segon can' gwso'one'.

¹⁴ Nach Diozən' bcueze' yelə' gotən' de'en nacho de'e neche. Bene' par nič cuich no yežin latjə che beṇə' guat ca'. Na' de'en yesə'əzaquə'əzi' beṇə' güen de'e mal ca' lo'o yi' gabilən' zejlicane, lenṇə' de'en nacho yelə' got əgwchopen'.

¹⁵ Yoguə' non' cui nyoj leinə' le'e libr gan' nyoj la beṇə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicane, bosozalə'ene' lo'o yi' gabilən' de'en naquə de'e xen ca nisdə'.

21

Yežlyon' beyaquən de'e cobə len de'e ca' chle'icho le'e yoban'

¹ Gwde na' ble'ida' de'e ca' chle'icho le'e yoban' zjənaquən de'e cobə, na' leczə ble'ida' yežlyon' de'e cobə. Ca naquə de'e ca' zjənlə' le'e yoban' antslə, na' ca naquə yežlyon' de'en banombi'acho, bagwde čhəga'aquən. Na' leczə nisdə'onə' bagwde čhei.

² Nada' Juan ble'ida' syoda che Diozən', syoda Jerosalennə' de'en naquə de'e cobə de'en chi' yoban' gan' zo Diozən', ble'ida' bletje'en lao yežlyon'. Banonšaogüe'en na' banone'en xoche ca to no'olə chpa'a cuine' catə' chšagne'e.

³ Nach do gan' chi' Diozən' chnabi'e benda' gwne to anglən' zižjo gwne': —Syoda che Diozən' babžinən gan' ža' beṇəchən' na' Diozən' soe' len lega'aque'. Beṇəch ca' əsa'aque' xi'ine' na' le' gaque' Dioz čhəga'aque' ben' əso'elaogüe'e.

4 Na' Diozən' gone' par niçh cuich ñite'e trist, notoch no gat, na' notoch no no yegüine'e, ni que gaquə bi de'en yesə'əžaglaogüe' o bi de'en gon par yesə'əbeže'. Bagwde che yoguə' de'e ca' zjənac ca' de'en gotə' lao yežlyo nechən'.

5 Nach Diozən' ben' chi' chnabia' gwne': —Nada' chocoba' yoguə'əloł de'en de.

Na' leczə gwne': —Bzoj de'e quinga chedə' nada' chona' can' nia'anə' na' syempr cho'a dižə' li.

6 Nach gozne' nada': —Baçh goc can' gwni'anə'. Nadan' naca' ben' ben yežlyon' na' nada' naca' ben' gon par niçh te chei. Nadan' bazocza' catə'an bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'an yeyož yedon. Notə'ətezə beṇə' chene'ene' si'e de'en gwnežjua'ane', gwnežjua'ane' yelə' mban zejlicane de'en gwxaquə'əlebe ca nis ya'a de'en che'ejcho catə'an chbiłecho, na' gwnežjua'ane'en sin cui bi yesə'əyixjue' chei.

7 Na' notə'ətezə beṇə' šə chəsə'əzoine' cui choso'ozenague' che de'e malən', gac chega'aque' yoguə' de'e güen ca' de'en babi'a dižə' chei, na' caguə de'e te cuich gaca' Dioz ben' əso'əlaogüe'e na' caguə de'e te cuich əsa'aque' xi'ina'.

8 Pero na' ca naquə beṇə' ca' chəsə'əžeb par yoso'ozenague' chia', na' beṇə' ca' cui chso'onłilažə' nada', na' beṇə' ca' chso'on bitə'ətezə de'en chgue'ida', na' beṇə' ca' chso'ot beṇə' yoblə, na' beṇə' ca' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chesə'əzolene' beṇə' yoblə, na' beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque', na' beṇə' ca' chəsə'ənao de'en chso'on beṇə' ca' chəsə'ənelen de'e xio', na' beṇə' ca' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə', na' yoguə' beṇə' ca' chso'e dižə' güenlažə',

yoguə'əga'aque'enə' yesə'əzaquə'əzi'e zejlicane lo'o yi' gabilən' gan' chalə' sofrən', na' yi' gabilən' naquən ca to nisdao'. Na' de'en gac čhega'aque' lennə' yelə' got əgwchopen'.

Syoda Jerosalen de'en naquə de'e cobə

⁹ Na' ble'ida' angl ca' gažə beṇə' ca' gwso'oxə' gažə tas gan' yo'ožə de'en gwxaquə'əleben ca gažə castigw de'en bnežjw Diozən' beṇə' mal ca'. Na' toe' bgüiguə' gan' zoa'anə' na' gože' nada': — Da gwlo'ida' le' no'olən' ze'e si' Jesocristən' par gaque' xo'ole', Jesocrist ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

¹⁰ Na' Spirit čhe Diozən' benən par ničh anglən' gwčhe'e nada' to lao ya'a xen de'en naquə de'e sibə par ničh blo'ine' nada' syoda əblao čhe Diozən', syoda Jerosalennə' de'en gwche' yoban' gan' zo Diozən' de'en babletje' lao yežlyon'.

¹¹ Na' ble'ida' chey che'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' čhe Diozən', na' ble'ida'an ca to yej fin de'e chactit, ca yej de'en ne' jaspe de'en chle'icho ca bidr.

¹² Na' ble'ida' to ze'e xen de'e sibə de'en nyechj syodan', na' nitə'an šižin puert, na' to to cho'a puertən' zjəzecha tgüejə angl. Na' ca naquə puert ca' zjənyojən la šižin family čhe beṇə' Izrael ca' beṇə' ca' za'ac lao dia čhe to to xi'in de'e Izraelən'.

¹³ Le'e ze'e galən' chla' bgüižən' nitə' šonə puert, na' yešonən cuitən licha, na' yešonən cuitən yeglə, na' yešonən galən' chen bgüižən'.

¹⁴ Na' ble'ida' lan ze'enə' de'en nyechj syodan', naquən šižin yej xen na' zjənyoj le'e yej ca' la

šičin apostol che Jesocristan' ben' gwxaquə'alebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnit-lao xtolə'əga'aque'enə'.

15 Na' anglən' ben' be'elen nada' dižə'anə' noxe'e to ya de or par gwsie' medid che syodan' na' len ze'e cheinə' na' puert chei ca'.

16 Syodan' naquə de'e cuadrad, na' tozə can' naquə yelə' zlague'i len yelə' ltonēi na' len yelə' sib chein'. Na' medid che syodan' goquən chopə mil chopə gueyoa kilometros.

17 Nach gwde na' gwxi'e ze'e de'en nyechj syodan' medid, na' goquən gyon tap metr yelə' sib chein' segon metr de'en chesə'əchin beṇachən' na' lenṇə' bchin anglən'.

18 Ze'e de'en nyechj syodan' naquən de yej de'en nzi' jaspe, na' ble'ida' de que yo'o ca' ža' syodan' zjənaquən porzə de or na' nla'an ca bidr de'en naquə xi'ilažə'.

19 Na' le'e to to yej xen ca' de'en zjənaquə lan ze'e de'en nyechj syodan' zjənone'en xoche len yoguə' claste yej fin. De'e nechən' da'an jaspe, de'e gwchopen' safiro, de'e gwyone agata, de'e gwdape esmeralda,

20 de'e güeyə' onise, de'e gwxope cornalina, de'e gažə crisolito, de'e əgwṁone'e berilo, de'e güei topasio, de'e ši crisoprasa, de'e šnejei jasinto, na' de'e šižinei amatista.

21 Nach puert ca' šižin de'e nita' che syodan' to toga'quən zjənaquən de to perla. Na' lquey che syodan' zjənaquən porzə de or na' nla' le'inə' can' nla' le'i to de'en naquə de bidr.

22 Bitobi yo'odao' ble'ida' lao' syodan' chedə' la' do tyempte beṇə' ca' ža' syodan' nite'e lao Xancho

Diozən' ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xennə' na' lao Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnit-lao xtolə'əga'aque'enə', na' beṇə' ca' ža' syodan' chso'elaogüe'e lega'aque'.

²³ Bito chyažje bgüižən' ni bio'onə' par yoso'ose'eni'in lao syodan' chedə' nye'eni' syodan' len yelə' chey che'eni' che Diozən' na' che Xi'ine' Jesocristən'.

²⁴ Na' be'eni' che syodan' gwse'eni'in yedote par beṇə' ca' chso'onlilažə' Jesocristən', beṇə' ca' zjənaquə to to ṇasyon. Na' rei ca' chə'anabia' yežlyon', beṇə' ca' chso'onlilažə' Diozən', yoso'onežjue'ene' yelə' gwnabia' na' yelə' bala'an de'en de chēga'aque'.

²⁵ Bito šeyjw puert ca' teža na' caguə batə'əquə gaquə žchol.

²⁶ Na' yelə' xoche na' bitə'ətezachlə de'e zaque'e de'en gotə' che ṇasyon ca' gatə'an lao' syodan'.

²⁷ Bitobi de'e mal gaquə lao' syodan', na' notono gaquə yesyə'əžin syodan' no chon de'e ca' chgue'i Diozən' o no choe' dižə' güenlažə'. Caguə no yesyə'əžin syodan' sino beṇə' ca' zjənyoj laga'aque'en le'e libr che Jesocristən' ben' gwxaquə'əlebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'. Le'e libr na'anə' zjənyoj la beṇə' ca' zjənapə yelə' mban zejlicanən'.

22

¹ Nach blo'ine' nada' yao de'en yožə nis de'en chnežjon beṇachən' yelə' mban zejlicanən'. Na' nisən' naquən clar juisy ca be'eyə', na' yaon'

chchojən gan' chi' Diozən' na' Xi'ine' Jesocristən' chəsə'anabi'e, Jesocristən' ben' gwxaquə'älebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə'.

² Na' yaon' chden gwchol lquey xen che syodan' na' ze yag chopə la'a cho'a yaon', yag de'en chnežjon beṇachən' yelə' mban zejlicanen'. Na' yoguə' bio' chəsə'əbian frot, šižin las lao tgüiz. Na' beṇə' ca' ža' syodan' beṇə' zjənaquə to to nasyon chəsə'əchine' xlague'i ca' par niçh nite'e güen.

³ Cuat gatə' de'e gue'i Diozən' lao' syodan'. Diozən' len Xi'ine' Jesocristən' ben' gwxaquə'älebe ca xilə' dao' ca' gwso'ot beṇə' Izrael ca' par gwnitlao xtolə'əga'aque'enə' zjəchi'e syodan' chəsə'anabi'e, na' yoguə' beṇə' ca' ža' syodan' chso'onlilaž'e Diozən' na' nitə'ətezə nite'e chso'elaogüe'ene'.

⁴ Nitə'ətezə nite'e gan' chesə'äle'ine' cho'alao Diozən', na' nyoj le'enə' lao xgaga'aque'enə'.

⁵ Cuat gaquə žchol lao' syodan'. De'e na'anə' bito yažje be'eni' che lampara, niqye yažje be'eni' che bgüižən', chedə' yelə' chey che'eni' che Xancho Diozən' chse'eni'in gan' ža' beṇə' ca' chso'elao' le' na' chesə'anabi'e len le' zejlicane.

Bazon əžin ža yidə Cristən' de'e yoblə

⁶ Nach anglən' gwne' nada': —Yoguə' de'en bagwna Diozən' zjənaquən de'e li na' gaquə can' ne'enə'. Xancho Dioz nan' chbeje' beṇə' par chso'e xtiže'enə' na' le'enə' bsele'e nada' par chzejni'ida' beṇə' ca' chso'elao' le' de'e ca' baza' gaquə.

⁷ Jeso'osən' ne' de que bazon əžin ža yide' de'e yoblə, na' mbalaz nitə' beṇə' ca' yoso'ozenag che

de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə', ca naquə de'e ca' ze'e gaquə.

⁸ Nada' Juan bzoja' de'en benda' na' ble'ida', na' catə' benda' na' ble'iga'acda'an bzo xiba' xni'a anglən' par güe'elaogua'ane', ben' ben par ničh ble'ida'ogüe'eda' yoguə' de'e ca'.

⁹ Pero anglən' bito be'e latjə, na' gwne': —Bito gono' ca'. Be'elao' Diozən'. Nada' naca' to beṇə' güen xšine' can' naco' le' na' ljuežjo' ca' beṇə' ca' leczə bagwlej Diozən' par chso'e xtiže'enə', na' ca'aczən' yoguə' beṇə' ca' yoso'ozenag che de'e ca' babzojo' le'e librən' noxo'onə'.

¹⁰ Na' leczə gwne' nada': —Bito gwcuəšo'o che de'e ca' ze'e za'ac can' na libr nga bzojo', chedə' bazon əžin ža gaquə yoguə' de'e ca' bzojo' le'inə'.

¹¹ Bazon əžin ža catə' beṇə' ca' chso'on de'e malən' yesyə'əga'anlenczə de'e mal chega'aque'enə' gabilən'. Na' beṇə' ca' chso'on de'en naquə yelə' zto' yesyə'əga'anlene' yelə' zto' chega'aque'enə' gabilən'. Na' beṇə' ca' zjənaque' beṇə' güen lao Diozən' so'onche' de'e güennə' zejlicane. Bagwlej Diozən' lega'aque' par zjənaque' lažə' ne'enə' na' zejlicane yesyə'əga'ane' lažə' ne'enə'.

¹² Nach Jeso'osən' gwne': —Bazon əžin ža yida' de'e yoblə, na' gona' castigw che to to beṇəch o gona' par ničh gaquə de'e güen che to toga'aque' segon nac gwso'one'.

¹³ Nada' naca' ben' ben yežlyon' na' ben' gon par ničh te chei. Bazocza' catə'ən bxi'a yežlyon' na' ca'aczən' soa' catə'ən yeyož yedon.

¹⁴ Mbalaz nitə' notə'ətezə beṇə' bagosə'əṇabe nada' beca'a xtolə'əga'aque'enə'. Na' gua'a latjə so'e cho'a puert che syodan' gan' zoa'anə' na'

gwnežjua' lega'aque' frot che yag yelə' mban zejlicanen'.

¹⁵ Pero na' bito gua'a latjə so'o beṇə' ca' cui chso'onlilažə' nada' cho'a puert che syodan'. Bito gaquə so'o beṇə' ca' chesə'ənelen de'e xio', na' beṇə' chəsə'əbejyichj no'ol chega'aque' o be'en chega'aque' par chnitə'alene' beṇə' yoblə o beṇə' chəsə'əža' xtoga'aque'. Bito gaquə so'o beṇə' chso'ot beṇə', beṇə' chse'ejni'alažə' lgua'a lsaquə' na' notə'ətezə beṇə' chəsyə'əbeine' chso'e dižə' güenlažə'.

¹⁶ Nada' Jeso'os bselə'a angl chia'anə' par bzenene' le' yoguə' de'en babzojo' par beṇə' ca' zjəncodə' ljuežje chso'elaogüe'e nada'. Nada' golja' lao dia che de'e Rei Dabin', na' naca' ben' ben Diozən' lyebe əsele'e lao dia che de'e Rei Dabin'. Na' gwxaquə'əlebəda' ca beljw xsilən'. Nezecho catə' chla' beljw xsilən' bazon še'eni', na' de'en babida' yežlyon' nezecho bazon gaquə' yoguə' de'e güen ca' zjənyoj le'e libr nga.— Can' gwna Jeso'osən' nada'.

¹⁷ Chio'o chonlilažə'əcho Jesocristən' naccho ca to no'olən' si'e, na' chio'o txen len Spirit che Diozən' chṇablažə'əcho yob yide' de'e yoblə. Na' yoguə' no yene catə' yoso'olabe' libr nga, leczə yesə'əṇablažə'əšgüe' yob yide' de'e yoblə.

Na' notə'ətezə beṇə' se'ene'ene' so'onlilaže'e Jeso'osən' gata' yelə' mban zejlicane chega'aque' sin cui bi yesə'əyixjue' chei.

¹⁸ Nach gozna Jeso'osən': —De'e ngan' əchnia' par yoguə' le'e gwlable o yenele catə' beṇə' yoso'olabe' de'e quinga ben Diozən' mendad zjənyoj le'e libr nga. Notə'ətezle šə gwzanchle ca de'en na libr nga catə' əgwzejni'ile beṇə' che

de'e ca' ze'e za'ac, Diozən' gone' par niçh gac çhele yoguə' de'e mal ca' de'en zjənyoĵ le'e libr nga.

¹⁹ Na' notə'ətezle catə' əgwzejni'ile beŋə' çhe de'e ca' ze'e za'ac šə cui yene'ele əgwzejni'ile lega'aque' yoguə' de'e ca' ben Diozən' mendad zjənyoĵ le'e libr nga, Diozən' yoxi'e lalen' le'e libr çhe'enə' na' bito güe'e latjə yežinle syoda çhe'enə'. Na' le'e libr çhe Dioz nan' zjənyoĵ la yoguə' beŋə' ca' zjənapə' yelə' mban zejlicaŋen'.

²⁰ Nach Jeso'osən' ben' bzejni'ine' nada' yoguə' de'e quinga ne': —De'e li yida' lgüegwzə.

Na' nada' gož'a'ane': —Ca'ašgaczə gaquə. Yob yidəšgo' Xana' Jeso'os.

²¹ Xancho Jesocristən' sotezə soe' gaquəlenšgacze' yoguə'əle. De'e na'azən' de chzoja'.
Juan

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2